

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ ȘI ISTORIE LITERARĂ „SEXTIL PUȘCARIU”
CLUJ-NAPOCA

ATLASUL
LINGVISTIC
ROMÂN
PE REGIUNI
TRANSILVANIA

I



EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
BUCUREȘTI
1992

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ ȘI ISTORIE LITERARĂ „SEXTIL PUȘCARIU“
CLUJ-NAPOCA

ATLASUL
LINGVISTIC
ROMÂN
PE REGIUNI
TRANSILVANIA

I

DE
GRIGORE RUSU, VIOREL BIDIAN, DUMITRU LOȘONȚI



EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
BUCUREȘTI
1992

INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ ȘI ISTORIE LITERARĂ ȘI ȘTIINȚA LINGVISTICĂ
ACADEMIA ROMÂNĂ
CLUJ-NAPOCA

ATLASUL
LINGVISTIC
ROMÂN
PE REGIUNI
TRANSILVANIA

DE
GRIGORE RUSU, VIORICA FELECAN, IULIU-OVIDIU SÎNGEORZAN

Cartografi principali: MARIA GOMBOS, IULIU-OVIDIU SÎNGEORZAN
Cartografi: VIORICA FELECAN, SILVIA VEREȘ

Redactor: VERONICA GANA

Tehnoredactor: SPIRU ELENA

Bun de tipar: 7 XII 1992
Format Atlas: 4/84×108 (95 coli tipar). Format Broșură
8/61×86 (31,5 coli tipar). C.Z. pentru biblioteci mari:
459.087.9(084.4). C.Z. pentru biblioteci mici: 459.0(084.4)

Imprimeria „Ardealul” Cluj
B-dul 22 Decembrie nr. 146
România
Comanda nr.: 320/1992

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
R-79717 București, Calea Victoriei 125

CUPRINS

Prefață V
 Lista localităților studiate (cu corespondențele dintre ALRR—Trans., ALR I, ALR II și WLAD) IX
 Indicele alfabetic al cuvintelor-titlu, cu corespondențele dintre ALRR—Trans. și atlasele lingvistice românești și romani-ce XI
 Transcrierea fonetică XV
 Abrevieri XVII
 Indicele termenilor din hărți și din materialul necartografiat XIX

I. HĂRȚI INTRODUCTIVE

Transilvania. Harta fizică 2
 Zonele anchetate de autorii atlasului 4

II. HĂRȚI LINGVISTICE

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebă-rii	Titlul hărții	Pag.
1	1	1	Numele oficial al localităților studiate „nom officiel des localités étudiées”	8
2	2	4	Numele popular al localităților studiate „nom populaire des localités étudiées”	10
3	3	7	Numele colectiv al locuitorilor din localitățile studiate „nom collectif des habitants des localités étudiées”	12
4	4	9	Numele colectiv al locuitorilor din regiunea anchetată „nom collectif des habitants de la région étudiée”	14

A. CORPUL OMENESC (părțile corpului, boli, însușiri fizice și morale)
 LE CORPS HUMAIN (parties du corps, maladies, particularités physiques et morales)

5	5	58	Cap „tête”	16
6	6	59	Creștetul (capului) „haut (de la tête)”	18
7	7	60	Creieri „cerveaux”	20
8	8	61	Țeastă „calotte du crâne”	22
9	9	62	Cucui „bosse au front”	24
10	10	64	Fir (de păr) „cheveu”	26
11	11	65	Subțire „mince”	28
12	12	66	Pieptene „peigne”	30
13	13	67	Mă pieptăn „je me peigne”	32
14	14	70	Brunet „brun”	34
15	15	71	Brunetă „brune”	36
16	16	72	Blond „blond”	38
17	17	73	Blondă „blonde”	40
18	18	74	(Păr) des „(cheveux) épais”	42
19	19	75	Deasă „épaisse”	44
20	20	76	(Păr) creț „(cheveux) frisés”	46
21	21	77	Creață „bouclée”	48
22	22	78	(Păr) alb „(cheveux) blancs”	50
23	23	80	Încărunțește „il grisonne”	52
24	24	82	Mă tund „je me fais couper les cheveux”	54
25	25	86	Purice „puce”	56
26	26	87	Păduche „pou”	58
27	27	88	Lindină „lente”	60
28	28	89	Păduchios „pouilleux”	62
29	29	90	Păduchioasă „pouilleuse”	64
30	30	91	Mătreață „pellicule”	66
31	31	92	Chel „chauve”	68
32	32	93	Minte „intelligence, jugeotte”	70
33	33	94	Frunte „front”	72
34	34	95	Încrêțesc (fruntea) „je me fais des rides (au front)”	74
35	35	96	Țimplă „tempe”	76
36	36	97	Ochi „oeil”	78
37	37	99	(Ochi) albaștri „(yeux) bleus”	80
38	38	100	(Ochi) căprui „(yeux) châains”	82
39	39	101	Văd „je vois”	84
40	40	104	Am văzut „j’ai vu”	86
41	41	114	Ochelari „lunettes”	88
42	42	115	Caut „je cherche”	90
43	43	116	Să caute „qu’il cherche”	92
44	44	117	Orb „aveugle”	94
45	45	118	Oarbă „aveugle”	96
46	46	119	Chior „borgne”	98
47	47	120	Chioară „borgne”	100
48	48	121	Sașiu „louche”	102
49	49	122	Sașie „louche”	104
50	50	123	Albul (ochiului) „le blanc de l’oeil”	106
51	51	124	Pupilă „pupille” (de l’oeil)	108
52	52	125	Albeață „taie (de l’oeil)”	110
53	53	126	(Cu) coada ochiului „(du) coin de l’oeil”	112
54	54	127	Urdori „chassies”	114
55	55	128	Pleoapă „paupière”	116
56	56	129	Urcior (la ochi) „orgelet”	118
57	57	130	Geană „cil”	120
58	58	131	Sprinceană „sourcil”	122
59	59	132	Lacrimi „larmes”	124
60	60	136	Ureche „oreille”	126
61	61	137	Cercei „boucles d’oreilles”	128
62	62	144	Asurzesc „je deviens sourd”	130

SOMMAIRE

Avant-propos V
 Liste des localités étudiées (avec les correspondance entre ALRR—Trans., ALR I, ALR II et WLAD) IX
 Index alphabétique des titres, avec les correspondances entre ALRR—Trans. et les atlas linguistiques roumains et romans XI
 Transcription phonétique XV
 Abréviations XVII
 Index des termes compris dans les cartes et dans le matériel linguistique non-cartographié XIX

I. CARTES INTRODUCTIVES

Transylvanie. La carte physique 2
 Zones étudiées par les auteurs de l’atlas 4

II. CARTES LINGUISTIQUES

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebă-rii	Titlul hărții	Pag.
63	63	145	Față „visage”	132
64	64	146	Obraz „joue”	134
65	65	150	Coșuri (pe obraz) „boutons (au visage)”	136
66	66	151	Pistruți „taches de rousseur”	138
67	67	156	Batistă „mouchoir”	140
68	68	161	Vomez „je vomis”	142
69	69	162	Mustață „moustache”	144
70	70	166	Omușor „luette”	146
71	71	167	Vorbesc „je parle”	148
72	72	170	(Vorbesc) încet „(je parle) bas”	150
73	73	171	Peltic „qui zézaie”	152
74	74	188	Mestec (mîncarea în gură) „je mâche”	154
75	75	208	Rîgii „je rote”	156
76	76	209	Strănut „j’éternue”	158
77	77	216	Gras „gras”	160
78	78	217	Grasă „grasse”	162
79	79	218	Slab „maigre”	164
80	80	220	Slab (fără putere) „faible”	166
81	81	221	Mic „petit”	168
82	82	222	Mică „petite”	170
83	83	228	Gălăgie „tapage”	172
84	84	229	Strig „je crie”	174
85	85	230	Șoptesc „je chuchote”	176
86	86	231	Răgușește „il s’enroue”	178
87	87	232	Răgușit „enroué”	180
88	88	235	Amușește „il devient muet”	182
89	89	237	Virful limbii „bout de la langue”	184
90	90	238	Ling „je lèche”	186
91	91	239	Dinte „dent”	188
92	92	240	Măsea „molaire”	190
93	93	241	Colț (de măsea) „racine (d’une dent), chicot”	192
94	94	242	Se umflă (falca) „elle enfle, elle fait un abcès”	194
95	95	243	Umflu „je gonfle (une vessie)”	196
96	96	246	Strungăreață (la dinți) „écartement entre les deux dents de devant”	198
97	97	247	Scuip „je crache”	200
98	98	250	Gingie „gencive”	202
99	99	251	Știrb „édenté (à qui il manque une ou plusieurs dents)”	204
100	100	253	Buză „lèvre”	206
101	101	256	Zăbale (la gură) „boutons à la commissure des lèvres”	208
102	102	258	Bărbie ¹ „menton”	210
103	103	259	Bărbie ² „double menton”	212
104	104	262	Bărbier „coiffeur, barbier”	214
105	105	263	Brici „rasoir”	216
106	106	264	Arcer „afiloir”	218
107	107	265	Spîn „imberbe”	220
108	108	266	Fluier (cu buzele un cîntec) „je siffle”	222
109	109	267	Fluier (din degete) „je siffle (avec les doigts)”	224
110	110	268	Git „cou”	226
111	111	270	Gușă „goître”	228
112	112	271	Amigdale „amygdales”	230
113	113	272	Mărul lui Adam „pomme d’Adam”	232
114	114	273	Esofag „oesophage”	234
115	115	274	Ceafă „nuque”	236
116	116	275	Piele „peau”	238
117	117	276	Aluniță „grain de beauté”	240
118	118	277	Neg „verru”	242
119	119	279	Mă scarpin „je me gratte”	244
120	120	280	Pișc „je pince”	246
121	121	281	Simt „je sens”	248
122	122	282	Să simtă „qu’il sente”	250
123	123	283	Mușchi (la mînă) „muscle”	252
124	124	284	Os „os”	254
125	125	285	Măduvă „moelle”	256
126	126	287	Singe „sang”	258
127	127	288	Vine „veines”	260
128	128	289	Piept „poitrine”	262
129	129	290	Furca pieptului „le sternum”	264
130	130	291	Plămîni „poumons”	266
131	131	292	Tuberculoză „tuberculose”	268
132	132	293	Tuberculos „tuberculeux”	270
133	133	294	Tuberculoasă „tuberculeuse”	272
134	134	295	Astmă „asthme”	274
135	135	296	Coastă „côte”	276
136	136	297	Junghi „point de côté”	278
137	137	298	Inimă „coeur”	280

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării	Titlul hărții	Pag.
138	138	299	Suspin „je soupire“	282
139	139	300	Bătaie de inimă „battement de coeur“	284
140	140	301	Țiță „sein“	286
141	141	304	Șale „reins“	288
142	142	308	Șira spinării „l'épine dorsale“	290
143	143	309	Cocoșă „bosse“	292
144	144	310	Cocoșat „bossu“	294

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării	Titlul hărții	Pag.
145	145	311	Stomac „estomac“	296
146	146	312	Pîntece „ventre“	298
147	147	314	Constipat „constipé“	300
148	148	319	Chiorăie (mațele) „(les boyaux lui) gargouillent“	302
149	149	320	Fiere „fiel“	304
150	150	321	Ficat „foie“	306
151	151	322	Rinichi „rein“	308

III. MATERIAL LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT

III. MATÉRIAU LINGUISTIQUE NON-CARTOGRAPHIÉ

Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. întrebării	Titlul	Pag.
1	1	63	păr „cheveux“	313
2	1	79	(barbă) albă „(barbe) blanche“	313
3	1	81	cărunt „grisonnant“	313
4	1	98	(ochi) negri „(yeux) noirs“	313
5	1	142	surd „sourd“	313
6	1	143	surdă „sourde“	313
7	1	147	buca obrazului „joue“	313
8	1,2	148	umărul obrazului „pommette“	313
9	2	149	(om) palid „(homme) pâle“	314
10	2	152	zbrăcitură pe obraz „rides“	314
11	2	153	nas „nez“	314
12	2,3	154	nară „narine“	314
13	3	155	(ii) curge (nasul) „(le nez lui) coule“	315
14	3	163	falcă „mâchoire“	315
15	3	164	gură „bouche“	315
16	3	165	cerul gurii „le palais“	315
17	3	169	(vorbesc) tare „(je parle) haut“	315
18	3	219	slabă „maigre“	315
19	3	233	mut „muet“	315
20	3	234	mută „muette“	315

Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. întrebării	Titlul	Pag.
21	3,4	236	limbă „langue“	315
22	4	248	să scuiepe „qu'il crache“	316
23	4	249	scuipind „crachant“	316
24	4	252	știrbă „édentée“	316
25	4	254	buzat „lippu“	316
26	4,5	255	buzată „lippue“	316
27	5	257	barbă „barbe“	317
28	5	260	să bărbiește „il se rase“	317
29	5	261	să se bărbiească „qu'il se rase“	317
30	5	269	grumaz „les sens du mot grumaz“	317
31	5	278	riie „gale“	317
32	5	286	carne „chair“	317
33	5,6	302	spate „dos“	317
34	6	303	omoplat „omoplate“	318
35	6	305	sudoare „sueur“	318
36	6	313	mațe „intestins“	318
37	6	315	buric „nombriil“	318
38	6	316	vintre „les sens du mot vintre“	318
39	6,7	317	flămînd „affamé“	318
40	7	318	flămîndă „affamée“	319

IV. HARȚI LINGVISTICE INTERPRETATIVE

IV. CARTES LINGUISTIQUES INTERPRÉTATIVES

Nr. crt.	Nr. hărții	Titlul	Pag.
1	I	Principalii termeni pentru 'feastă'	323
2	II	Principalii termeni pentru 'cucui'	323
3	III	Principalii termeni pentru 'chel'	324
4	IV	Principalii termeni pentru 'țimplă'	324
5	V	Termenii pentru 'chior'	325
6	VI	Principalii termeni pentru 'sașiu'	325
7	VII	Principalii termeni pentru 'pupilă'	326
8	VIII	Principalii termeni pentru 'urdor'	326
9	IX	Principalii termeni pentru 'pistru'	327
10	X	Principalii termeni pentru 'batistă'	327
11	XI	Termenii pentru 'gingie'	328
12	XII	Termenii pentru 'zăbale (la gură)'	328
13	XIII	Principalii termeni pentru 'neg'	329
14	XIV	Termenii pentru 'pișe'	329
15	XV	Principalii termeni pentru 'astmă'	330
16	XVI	Principalii termeni pentru 'pîntece'	330
17	XVII	Vocala <i>ă</i> în MASEA	331
18	XVIII	Formele <i>cătkij</i> , <i>cătkij</i> și <i>cătcin</i> , <i>cătcine</i>	331
19	XIX	- <i>é</i> - în DESE	332
20	XX	- <i>é</i> - în URECHE	332
21	XXI	Grupul <i>se</i> în VISEZ, VISEZI	333
22	XXII	Grupul <i>se</i> în SETE	333
23	XXIII	<i>oa</i> în MOAȘA	334
24	XXIV	<i>oa</i> în MOARTA	334
25	XXV	<i>o</i> - în OCHI	335
26	XXVI	<i>o</i> - în ORB	335
27	XXVII	Formele <i>oichi</i> , <i>ureiche</i>	336
28	XXVIII	<i>i</i> în STRIG	336
29	XXIX	„ <i>u</i> final“ în CAP	337
30	XXX	„ <i>u</i> final“ în OCHI	337
31	XXXI	Grupul <i>pie</i> în PIELE	338
32	XXXII	Grupul <i>pie</i> în PIEPT	338
33	XXXIII	- <i>bi</i> în ORBI	339
34	XXXIV	- <i>bi</i> în ȘTIRBI	339

Nr. crt.	Nr. hărții	Titlul	Pag.
35	XXXV	Sunetul <i>m</i> în MÎC	340
36	XXXVI	Sunetul <i>m</i> în MIREASA	340
37	XXXVII	Grupul <i>fie</i> în FIERE	341
38	XXXVIII	Sunetul <i>f</i> în FIN	341
39	XXXIX	Sunetul <i>v</i> în VISEZ	342
40	XL	Sunetul <i>v</i> în VIU	342
41	XLI	Sunetul <i>t</i> în MINTE	343
42	XLII	Sunetul <i>t</i> în FRATE	343
43	XLIII	Sunetul <i>d</i> în DES	344
44	XLIV	Sunetul <i>d</i> în DINTE	344
45	XLV	Sunetul <i>n</i> în CARNE și NEPOT	345
46	XLVI	Sunetul <i>l</i> în LIMBA	345
47	XLVII	Sunetul <i>l</i> în OCHI	346
48	XLVIII	Sunetul <i>l</i> în URECHE	346
49	XLIX	Sunetul <i>g</i> în JUNGHI	347
50	L	Sunetul <i>g</i> în UNGHIE	347
51	LI	Sunetul <i>ç</i> în STÎNGACI	348
52	LII	Sunetul <i>ç</i> în CRUCE	348
53	LIII	Sunetul <i>g</i> în GEANA	349
54	LIV	Grupul <i>ge</i> în SINGE	349
55	LV	Sunetul <i>j</i> în JUDECATA	350
56	LVI	Sunetul <i>j</i> în JUDECATOR	350
57	LVII	Reflexul <i>q</i> în SURZI	351
58	LVIII	Reflexul <i>q</i> în FLAMINZI	351
59	LIX	Singularul și pluralul subst. ȚIȚA	352
60	LX	Pluralul subst. FRATE	352
61	LXI	Singularul și pluralul subst. BUZA	353
62	LXII	- <i>zi</i> în VISEZI	353
63	LXIII	Singularul și pluralul subst. MOAȘA	354
64	LXIV	Singularul și pluralul subst. (NA)NAȘA	354
65	LXV	Forma MAS(E)AUA	355
66	LXVI	Singularul și pluralul adj. TÎNAR	355

Volumul de față, întâiul din Atlasul lingvistic român pe regiuni. Transilvania (ALRR—Trans.), prezintă graiurile dintr-o zonă lingvistică foarte importantă din cadrul teritoriului dacoromân. Cu acest volum se începe publicarea unui nou atlas regional românesc, cel de al cincilea. Primele două atlase regionale, Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Oltenia (vol. I—V, 1967—1984), întocmit, sub conducerea prof. Boris Cazacu, de Teofil Teaha, Ion Ionică și Valeriu Rusu, și Atlasul lingvistic român pe regiuni. Maramureș (vol. I—III, 1969—1973), de Petru Neiescu, Grigore Rusu și Ionel Stan, redau graiurile din două regiuni îndepărtate și izolate între ele. Al treilea, Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Banat, elaborat, sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc și Nicolae Mocanu, al cărui prim volum a apărut în 1980, lărgeste zona lingvistică sudică și sud-vestică, oferind specialiștilor posibilitatea de a urmări fenomenele de limbă pe un teritoriu mai vast din această parte a dacoromânei. Al patrulea, Noul Atlas lingvistic al României. Moldova și Bucovina, vol. I, 1987, avându-i ca autori pe Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț, prezintă graiurile din partea de nord-est a României. Atlasul lingvistic român pe regiuni. Transilvania realizează joncțiunea cu Maramureșul, în nord, cu Moldova și cu Bucovina în nord-est și est și cu Oltenia și Banatul, în sud și sud-vest. Prin apariția, în viitor, și a celorlalte două atlase regionale (al Munteniei și Dobrogei și al Crișanei) ALRR—Trans. va face legătura și cu aceste provincii. În felul acesta vor putea fi studiate în detaliu fenomenele lingvistice și se vor putea preciza mult mai riguros ariile lor de răspindire pe întreg teritoriul lingvistic dacoromân.

Atlasul lingvistic român pe regiuni. Transilvania cercetează graiurile vorbite în Transilvania istorică, limitele fiind lanțul munților Carpați la est și sud, munții Gutinului în nord, munții Meseșului în nord-vest, Munții Apuseni în vest și munții Poiana Ruscăi la sud-vest.

Regiunea studiată este foarte întinsă, cu un relief variat, cuprinzând zone montane și submontane, zone de dealuri și coline, lunci, în care sînt practicate toate ocupațiile legate de viața țaranului: agricultura și creșterea vitelor, oieritul, pomicultura, viticultura, legumicultura, albinăritul etc. Terminologia acestor ocupații a fost urmărită și înregistrată mai aprofundat și cu ajutorul chestionarelor speciale.

Prin publicarea acestui atlas, graiurile transilvănene vor putea fi mult mai bine studiate. Se vor putea preciza cu mai mare exactitate ariile de răspindire ale unor fenomene fonetice, morfologice și lexicale cunoscute pe baza datelor ALR, precum și a unor monografii și glosare și vor fi puse în evidență noi fapte lingvistice pentru această importantă zonă. Atlasul va oferi date prețioase privind dinamica limitelor dialectale, permițînd să se ajungă la o concluzie științifică în legătură cu poziția graiurilor transilvănene în cadrul dacoromânei.

Materialul pentru ALRR—Trans. a fost cules, ca și la celelalte atlase regionale, cu ajutorul Chestionarului Noului Atlas lingvistic român (întocmit, sub conducerea lui E. Petrovici și B. Cazacu, de T. Teaha, V. Rusu, I. Ionică, P. Neiescu, Gr. Rusu, I. Stan; vezi FD, V, 1963, p. 157—271).

Notarea răspunsurilor s-a făcut impresionist, folosindu-se sistemul de transcriere fonetică al Atlasului lingvistic român, sistem adoptat de toate atlasele regionale. Metoda de anchetare a fost, pentru majoritatea întrebărilor, chestionarea indirectă. Prin cele câteva întrebări directe care figurează în chestionar, am avut posibilitatea să urmărim existența elementelor lexicale pe cale de dispariție și, totodată, răspîndirea lor pe teren, precum și precizarea sensurilor unor cuvinte.

Din localitățile anchetate pentru atlas s-a adunat și un bogat material onomastic, îndeosebi nume de locuri, foarte numeroase în zonele de munte și de deal, pe care le dăm într-un volum aparte, care se publică deodată cu volumul I al atlasului. Desigur, chiar din localitățile anchetate pentru prezentul atlas, materialul onomastic nu este adunat în întregime și nu este însoțit de explicațiile informatorilor și ale anchetatorilor. El urmează să fie completat și adunat și din celelalte localități transilvănene, ca, apoi, pe baza lui, să se întocmească studii și lucrări de sinteză. În acest volum introductiv, alături de datele despre localități, apar și date despre informatori, toate servind la mai buna înțelegere a faptelor de limbă și din celelalte volume.

Cei trei anchetatori fiind ardeleni și cunoscînd bine graiurile ardelenesti, îndeosebi pe cele din zona nordică a Transilvaniei, de unde sînt originari, au putut să folosească un limbaj foarte apropiat de vorbirea locală, astfel încît să nu influențeze răspunsurile date de informatori. Aceasta pe de o parte. Pe de altă parte, atunci cînd unii dintre informatori, mai ales cei mai tineri, puși în fața unui străin, îndeosebi

Le présent volume, le premier de l'Atlas linguistique roumain par régions. Transylvanie (ALRR—Trans.), présente les parlers d'une zone linguistique très importante dans le cadre du territoire daco-roumain. Ce volume inaugure la publication d'un nouvel atlas régional roumain, à savoir le cinquième. Les deux premiers atlas régionaux, Le Nouvel Atlas linguistique roumain, par régions. Oltenie (vol. I—V, 1967—1984), réalisé sous la direction du professeur Boris Cazacu, par Teofil Teaha, Ion Ionică et Valeriu Rusu, et L'Atlas linguistique roumain par régions. Maramureș (vol. I—III, 1969—1973), par Petru Neiescu, Grigore Rusu et Ionel Stan, font état des parlers de deux régions éloignées et isolées l'une de l'autre. Le troisième, Le Nouvel Atlas linguistique roumain par régions. Banat, élaboré sous la direction de Petru Neiescu, par Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc et Nicolae Mocanu, dont le premier volume a paru en 1980, amplifie la zone linguistique sud et sud-ouest, offrant aux spécialistes la possibilité de suivre les phénomènes de langue sur un territoire plus vaste de cette partie de la Dacoroumanie. Le quatrième, Le Nouvel Atlas linguistique de la Roumanie. Moldavie et Bucovine, vol. I, 1987, dont les auteurs sont Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț, présente les parlers de la partie nord-est de la Roumanie. L'Atlas linguistique roumain par régions. Transylvanie réalise la jonction avec le Maramureș, au nord, avec la Moldavie et la Bucovine, au nord-est et à l'est, et avec l'Oltenie et le Banat, au sud et au sud-ouest. Lors de l'apparition, à l'avenir, des deux autres atlas régionaux (l'atlas de la Valachie et de la Dobroudja et celui de la Crișana), l'ALRR—Trans. établira également le lien avec ces provinces. Aussi sera-t-il possible d'étudier dans le détail les phénomènes linguistiques et d'en préciser beaucoup plus rigoureusement les aires de diffusion sur tout le territoire linguistique roumain.

L'Atlas linguistique roumain par régions. Transylvanie étudie les parlers de la Transylvanie historique, dont les limites sont les suivantes: la chaîne des Carpates à l'Est et au Sud, les monts du Gutin au Nord, les monts du Meseș au Nord-Ouest, les Carpates Occidentales à l'Ouest et les monts Poiana Ruscăi au Sud-Ouest.

La région étudiée est fort étendue et possède un relief varié comprenant des zones montagneuses et sous-montagneuses ainsi que des zones de collines et de prairies basses, où sont pratiquées toutes les occupations propres à la vie paysanne: agriculture, élevage du bétail et des moutons, arboriculture fruitière, viticulture, légumiculture, apiculture, etc. La terminologie de ces occupations a été étudiée et enregistrée dans le détail aussi au moyen des questionnaires spéciaux.

La publication du présent atlas rendra possible une étude beaucoup plus poussée des parlers transylvains. On sera aussi à même de préciser avec un plus d'exactitude les aires de diffusion de certains phénomènes phonétiques, morphologiques et lexicaux, que l'ALR, un nombre de monographes et des glossaires avaient déjà porté à la connaissance des spécialistes, ainsi que de mettre en évidence de nouveaux faits linguistiques propres à cette importante zone. L'atlas offrira aussi des données sur la dynamique des limites dialectales, qui permettront de formuler une conclusion scientifique quant à la position occupée par les parlers transylvains dans le cadre du daco-roumain.

Le matériel pour l'ALRR—Trans. a été recueilli, tout comme pour les autres atlas régionaux, à l'aide du Questionnaire du Nouvel Atlas linguistique roumain par régions (réalisé, sous la direction de E. Petrovici et B. Cazacu, par T. Teaha, V. Rusu, I. Ionică, P. Neiescu, Gr. Rusu, I. Stan; voir FD, V, 1963, p. 157—271).

La notation des réponses a été faite de façon impressionniste, usage étant fait du système de transcription phonétique de l'Atlas linguistique roumain, système adopté pour tous les atlas régionaux. Pour la plupart des questions la méthode d'enquête a été l'interrogation indirecte. Au moyen des quelques questions directes, qui figurent dans le questionnaire, on a eu la possibilité de suivre l'existence des éléments lexicaux en voie de disparition, leur diffusion sur l'aire concernée, ainsi que de préciser les sens de certains mots.

Dans les localités enquêtées pour l'atlas il a été recueilli aussi un riche matériel onomastique, plus particulièrement des noms de lieux, très nombreux dans les zones de montagne et de collines, lesquels sont consignés dans un volume à part, publié en même temps que le 1^{er} volume de l'atlas. Assurément, même dans les localités enquêtées pour le présent atlas, le matériel onomastique n'a pas été recueilli en entier et il n'est pas accompagné par les explications des informateurs et des enquêteurs. Il sera complété par celui qui sera recueilli dans les autres localités transylvaines et servira de point de départ pour des études et des travaux de synthèse. Dans

a unui intelectual, foloseau un limbaj mai îngrijit, evitând cu deosebire particularitățile fonetice ale graiului, anchetatorii și-au putut da seama că unele forme literare sau apropiate de acestea, care li se dădeau, nu erau proprii vorbirii din localitate și, prin discuții adecvate cu informatorii, au reușit să obțină formele curente în grai. Anchetatorii sînt în același timp și autorii atlasului, situație întâlnită și la celelalte atlase regionale românești, participînd la toate fazele de elaborare a lucrării, de la anchetele pe teren la tipărire, fapt cu repercusiuni pozitive asupra nivelului științific al atlasului.

Pentru ALRR—Trans. au fost anchetate 220 de localități, numerotate de la 241 la 460, față de 79 de localități românești, cite au, pentru această zonă, cele două anchete anterioare, efectuate de Sever Pop (62 de puncte) și Emil Petrovici (17 puncte). Numerotarea s-a făcut în continuarea ALRR—Mar., deci de la nord spre sud, în general, în zigzag. Rețeaua este tot atît de densă ca și la celelalte atlase regionale, distanța medie dintre localități fiind de 15 km, cu excepția zonelor muntoase, unde distanțele sînt, în general, mai mari. Am urmărit ca localitățile alese să fie vechi, cu populație românească sau cu o populație în care românii să formeze majoritatea.

Fixarea punctelor de anchetă s-a făcut după o minuțioasă documentare prealabilă și după numeroase anchete de sondaj, care au durat aproximativ doi ani, în diversele zone ale Transilvaniei, anchete la care au participat toți cei trei anchetatori ai atlasului.

Aceste anchete de sondaj au avut și un alt scop: formarea ca viitori anchetatori, sub directă îndrumare a celui ce semnează aceste rînduri, a tinerilor cercetători Viorel Bidian și Dumitru Loșonți. Numai după ce toți trei anchetatorii au reușit să perceapă exact la fel toate (sau aproape toate) nuanțele pe care le prezentau diversele sunete, în rostirile informatorilor, s-au început anchetele definitive, în mod individual, în cele trei zone ale Transilvaniei, repartizate pe anchetatori.

În rețeaua ALRR—Trans. au fost incluse, ca și în celelalte atlase regionale, toate localitățile românești anchetate pentru ALR I și ALR II, precum și numeroase localități cercetate pentru WLAD.

În ancheta pentru ALR I au fost studiate, în Transilvania, și șapte localități urbane: Mediaș, Orăștie, Năsăud, Covasna, Hunedoara, Brașov și Sibiu. Pentru ALRR—Trans. am anchetat, pentru primele două, cite un sat foarte apropiat (Blăjeș pentru Mediaș și Pricaz pentru Orăștie). În plus, am anchetat orașul Sîngeorz-Băi.

În perioada dintre anchetele pentru ALR și cele pentru ALRR—Trans., unele localități rurale au devenit orașe (Beclan, Întorsura Buzăului, Toplița, Săcele), iar Livezeniul a fost înglobat în orașul Petroșani.

În harta fizică, localitățile sînt așezate la locul lor exact, pe cînd în hărțile lingvistice uneori se întimplă ca locul lor să fie puțin deplasat, pentru a asigura spațiu de scriere răspunsurilor, unele dintre ele formate din mai multe cuvinte sau forme gramaticale.

În vederea efectuării anchetelor de adunare a materialului lingvistic, Transilvania a fost împărțită în trei zone: zona de nord, anchetată de Grigore Rusu, zona sud-vestică, anchetată de Viorel Bidian, și cea de sud-est, anchetată de Dumitru Loșonți. Din zona nordică, punctele 241—245, 255, 256, 260, 279 și 297 au fost anchetate de Dumitru Loșonți, iar punctele 249, 250, 275, 280, 286, 291, 294, 295 și 306 de Viorel Bidian.

Cîteva anchete pentru acest atlas, înainte de a fi definitive: Chestionarul, au fost începute de către Grigore Rusu, în 1962, dar marea majoritate a localităților au fost cercetate între anii 1968 și 1972. În cele două zone din sud toate anchetele au fost efectuate în această perioadă.

Pentru chestionarul general am utilizat, în fiecare localitate, un singur informator, cu o singură excepție, în localitatea Gîrbou, punctul 259, unde, după 400 de întrebări, informatorul a fost schimbat. Alegerea informatorilor s-a făcut după criteriile stabilite pentru toate atlasele regionale. Ne-am străduit să alegem informatori care să fie reprezentanți tipici ai vorbirii din localitatea respectivă, capabili să dea răspunsurile cele mai potrivite, și reale totodată, la toate întrebările din chestionar. Am ținut seama și de faptul ca toți informatorii să aibă aproximativ același grad de instruire (cel mult școala elementară) și aceeași ocupație de bază, agricultura. În general, am chestionat informatori între 40 și 65 de ani; numai în puține cazuri am lucrat cu informatori mai tineri sau care au depășit vîrsta de 65 de ani. Din cei 220 de informatori care au răspuns la chestionarul general, 176 sînt bărbați și 44 femei.

Chestionarele speciale (agricultură, viticultură, apicultură, cînepa și prelucrarea ei, oierit, morărit, precum și terminologia meseriilor) n-au fost puse în localitățile unde nu se practică îndeletnicirea respectivă.

Dacă în timpul anchetei a fost de față și o altă persoană care a intervenit în legătură cu răspunsul informatorului, dînd un alt termen, o variantă lexicală sau o altă formă (fonetică sau gramaticală), am consemnat și răspunsul acesteia și l-am dat pe hartă precedat de [*] (informator ocazional). În cele mai multe cazuri subiectul ocazional este soția (sau soțul) informatorului (informatoarei).

În afară de patru hărți privitoare la numele localității și al zonei cercetate, volumul de față cuprinde 151 de hărți lingvistice, în care este redat o parte din materialul lexical obținut la primul capitol al Chestionarului: CORPUL OMENESC (de la întrebarea 58 la întrebarea 322), material care, prin problemele de lexic și fonetică pe care le cuprinde, s-a pretat să fie cartografiat. Răspunsurile la celelalte întrebări din această primă parte a capitolului sînt date pe planșe ca material

ce volume introductiv figurent, à côté des données sur les localités, des données relatives aux informateurs, l'ensemble servant à une meilleure compréhension des faits de langue consignés aussi dans les autres tomes.

Les trois enquêteurs étant transylvains et connaissant bien les parlers transylvains, surtout ceux de la zone septentrionale de la province, d'où ils sont originaires, ont été à même de se servir d'un langage proche du parler local, en sorte à ne pas influencer les réponses fournies par les informateurs. Par ailleurs, quand certains de ceux-ci, surtout les plus jeunes, face à un étranger, notamment à un intellectuel, usaient d'un parler soigné, évitant surtout les particularités phonétiques du parler local, les enquêteurs ont pu se rendre compte que certaines formes littéraires ou proches de celles-ci, qui leur étaient proposées, n'étaient pas propres au parler de la localité, obtenant par la suite, au moyen d'une conversation adéquate avec les informateurs, les formes courantes du parler. Les enquêteurs sont en même temps les auteurs de l'atlas, situation identique à celle des autres atlas roumains, ayant participé à toutes les phases d'élaboration de l'ouvrage, depuis les enquêtes sur le terrain jusqu'à l'impression en typographie, circonstance qui a eu d'heureuses répercussions sur le niveau scientifique de l'atlas.

Pour l'ALRR—Trans. ont été enquêtées 220 localités, numérotées de 241 à 460, par rapport aux 79 localités roumaines sur lesquelles ont porté les deux enquêtes précédentes, effectuées par Sever Pop (62 points) et Emil Petrovici (17 points). Le numérotage fait suite à celui de l'ALRR—Mar., allant du nord vers le sud, en général, en zigzag. Le réseau est tout aussi dense que pour les autres atlas régionaux, la distance moyenne entre localités étant de 15 km, excepté les zones de montagne où les distances sont généralement plus grandes. Le choix a porté notamment sur les localités plus anciennes, peuplées de Roumains ou ayant une population dont les Roumains formaient la majorité.

Le choix des points d'enquête a été fixé au terme d'une minutieuse documentation préalable et à la suite de nombreuses enquêtes de sondage qui ont duré environ deux ans, réalisées dans les différentes zones de la Transylvanie, auxquelles ont participé tous les trois enquêteurs de l'Atlas.

Ces enquêtes de sondage se proposaient aussi un autre but, à savoir de former comme futurs enquêteurs, sous la surveillance du signataire de ces lignes, les jeunes chercheurs Viorel Bidian et Dumitru Loșonți. Ce n'est qu'après que les trois enquêteurs en sont arrivés à percevoir exactement de la même façon toutes (ou presque toutes) les nuances que présentaient les divers sons prononcés par les informateurs qu'ont pu être entamées les enquêtes définitives, menées individuellement dans les trois zones de la Transylvanie, que se sont réparties les enquêteurs.

Dans le réseau de l'ALRR—Trans. ont été incluses — tout comme dans les autres atlas régionaux — toutes les localités roumaines enquêtées pour l'ALR I et l'ALR II, ainsi que de nombreuses localités investiguées pour le WLAD.

L'enquête pour l'ALR I a porté aussi sur sept localités urbaines de Transylvanie, à savoir: Mediaș, Orăștie, Năsăud, Covasna, Hunedoara, Brașov et Sibiu. Pour l'ALRR—Trans. on a enquêté aussi, pour les deux premières localités citées, deux villages (Blăjeș pour Mediaș et Pricaz pour Orăștie). En plus, l'enquête a compris la ville de Sîngeorz-Băi.

Entre les enquêtes pour l'ALR et celles pour l'ALRR—Trans. certaines localités rurales sont devenues des villes (Beclan, Întorsura Buzăului, Toplița, Săcele), et Livezeni a été incorporé à la ville de Petroșani.

Sur la carte physique les localités apparaissent à leur place exacte, tandis que sur les cartes linguistiques elles ont été déplacées quelquefois afin d'assurer l'espace nécessaire à l'insertion des réponses, dont certaines sont formées de plusieurs mots ou de formes grammaticales.

En vue des enquêtes, le territoire de la Transylvanie a été divisé en trois zones: la zone septentrionale, enquêtée par Grigore Rusu, la zone sud-ouest, enquêtée par Viorel Bidian et celle du sud-est, enquêtée par Dumitru Loșonți. Dans la zone septentrionale, les points 241—245, 255, 256, 260, 279 et 297 ont été enquêtés par Dumitru Loșonți et les points 249, 250, 275, 280, 286, 291, 294, 295 et 306 par Viorel Bidian.

Avant que le Questionnaire ait acquis sa forme définitive, quelques enquêtes pour cet atlas ont été entamées par Grigore Rusu, en 1962, mais la grande majorité des localités ont été investiguées entre 1968 et 1972. Dans les deux zones méridionales toutes les enquêtes ont été réalisées à cette période.

Pour le questionnaire général il a été fait appel, dans chaque localité, à un seul informateur, à une exception près, dans la localité Gîrbou, point 259, où, après 400 questions, l'informateur a été remplacé par un autre. Le choix des informateurs a été opéré selon les critères établis pour tous les atlas régionaux, les enquêteurs s'efforçant de sélectionner des représentants typiques du parler de la localité choisie, capables de fournir les réponses les meilleures en même temps que réelles à toutes les questions qui leur étaient posées. Nous avons préféré arrêter notre choix à des personnes possédant un même degré d'instruction (tout au plus l'école primaire) et la même occupation de base (cultivateur). La plupart des personnes interrogées étaient âgées de 40 à 65 ans; dans peu de cas nous avons fait appel

necartografiat sau urmează să apară într-un volum destinat problemelor de morfologie. Tot în acest prim volum includem și 16 hărți mici lexicale interpretative, întocmite pe baza materialului cuprins în hărțile mari sau în planșele cu MN, precum și 50 de hărți fonetice și morfonologice interpretative ale principalelor fenomene pentru aceste domenii, majoritatea bazate pe material din acest volum.

Un număr mic de hărți sînt redactate pe baza răspunsurilor obținute la unele chestiuni privind morfologia verbului, ca de pildă mă pieptăn (ind. prez. 1, 2), mă tund (ind. prez. 1, 2), văd (ind. prez. 1, 2), am văzut (ind. perf. c. 1), caut (ind. prez. 1), să caute (conj. prez. 3), vomiez (ind. prez. 1), vorbesc (ind. prez. 1), scuipe (ind. prez. 1), pișc (ind. prez. 1), care vizează fie probleme de fonetică, fie de lexic.

Cartografierea răspunsurilor obținute s-a făcut după metoda clasică, prin transpunerea lor integrală, în transcriere fonetică, în dreptul (sau, în unele cazuri, deasupra sau dedesubtul) punctelor anchetate. Cînd la o întrebare din chestionar am obținut mai multe răspunsuri și acestea nu au încăput pe hartă (ca de pildă la hărțile pentru noțiunile 'brunet', 'brunetă', 'blond', 'blondă' etc.), am dat pe hartă termenul întrebuițat obișnuit de către vorbitori și, eventual, termenul vechi (sau forma veche), precedat de [V] sau de [B] (așa zic — sau ziceau — bătrînii), iar în notele hărților, sub II sau sub III, termenul sau forma recentă, precedată de [R]. De asemenea, în notele hărților am dat completările sau precizările făcute de informatori, precum și unele observații ale anchetatorilor. În cazurile în care răspunsul este o sintagmă (de ex. fir de păr), la plural nu am mai dat și determinantul, din motive de spațiu, acesta subînțelegîndu-se.

Fiecare volum are un indice lexical, urmînd ca la sfîrșit să se întocmească indici generali pentru întregul atlas, cuprinzînd lexicul și fenomenele lingvistice din hărți și din planșele cu material necartografiat din toate volumele.

Exprimăm sincera noastră recunoștință informatorilor, care au avut răbdare și care, înțelegînd deosebita importanță a acestei lucrări, și-au dat toată silința să ne ofere răspunsuri precise la întrebările adresate.

Autorii exprimă, de asemenea, cele mai vii mulțumiri Academiei Române și Ministerului Învățămîntului și Științei, care ne-au sprijinit material și moral la elaborarea acestei lucrări, Editurii Academiei, care ne asigură publicarea atlasului.

GRIGORE RUSU

à des informateurs plus jeunes ou ayant dépassé l'âge de 65 ans. Sur les 220 informateurs ayant répondu au questionnaire général, 176 étaient des hommes et 44 des femmes.

Les questionnaires spéciaux (agriculture, viticulture, apiculture, culture et technologie du chanvre, meunerie et terminologie des métiers) n'ont pas été utilisés dans les localités où l'occupation concernée n'était pas pratiquée.

Dans les cas où, durant l'enquête, était présente aussi une autre personne étant intervenue dans la réponse donnée par l'informateur, en proposant un autre terme, une variante lexicale ou une autre forme (phonétique ou grammaticale), sa réponse a été consignée elle aussi et marquée sur la carte précédée d'un [*] (informateur occasionnel). Dans la plupart des cas, ce dernier était la femme (ou le mari) de l'informateur/informatrice.

Exception faite de quatre cartes relatives au nom de la localité et de la zone étudiée, le présent volume comprend 151 cartes linguistiques où est représentée une partie du matériel lexical obtenu au premier chapitre du Questionnaire: LE CORPS HUMAIN (questions 58 à 322), matériel qui, vu les problèmes de lexicologie et de phonétique soulevés, s'est prêté à être cartographié. Les réponses aux autres questions de cette première partie du chapitre sont consignées sur des planches comme matériel non cartographié ou ayant à paraître dans un volume à venir destiné aux problèmes de morphologie. Ce premier tome comprend également 16 petites cartes interprétatives, reposant sur un matériel contenu dans les grandes cartes ou dans les planches à MN, et 50 cartes phonétiques et morphologiques interprétatives des principaux phénomènes pour ces domaines, la majorité reposant sur le matériel contenu dans ce volume, d'autres appartenant au suivant.

Un nombre réduit de cartes est rédigé sur la base des réponses obtenues à certaines questions concernant la morphologie du verbe, telles que: mă pieptăn, „je me peigne“ (ind. prés. 1, 2), mă tund, „je me fais couper les cheveux“ (ind. prés. 1, 2), văd, „je vois“ (ind. prés. 1, 2), am văzut, „j'ai vu“ (ind. passé c. 1), caut „je cherche“ (ind. prés. 1), să caute, „qu'il/qu'elle cherche“ (subj. prés. 3), vomiez „je vomis“ (ind. prés. 1), vorbesc, „je parle“ (ind. prés. 1), scuipe, „je crache“ (ind. prés. 1), pișc „je pince“ (ind. prés. 1), qui visent des problèmes soit de phonétique, soit de lexicologie.

La cartographie des réponses obtenues a été réalisée selon la méthode classique, par leur transposition intégrale, en transcription phonétique, en regard (ou, dans certains cas, au-dessus ou au-dessous) des points enquêtés. Dans les cas où une même question a fourni plusieurs réponses et que celles-ci n'ont pu être insérées sur la carte (tel le cas des cartes pour les notions de 'brunet' „brun“, 'brunetă' „bruné“, 'blond' „blond“, 'blondă' „blonde“, etc.), on a consigné sur la carte le terme le plus coutumier et, éventuellement, le terme ancien (ou la forme ancienne), précédé de [V] ou de [B] (comme disent — ou disaient — les vieux), tandis que dans les notes des cartes, sous II ou sous III, était donné le terme ou sa forme récente, précédée de [R]. De même, dans les notes des cartes ont été consignés les ajouts ou précisions données par les informateurs ainsi que certaines remarques des enquêteurs. Là où la réponse est un syntagme (par exemple fir de păr), au pluriel on n'a pas ajouté le déterminant, pour des raisons d'économie d'espace, celui-ci étant sous-entendu.

Tout comme le volume présent, les tomes suivants seront pourvus d'un index lexical, et au terme de la publication du matériel entier seront réalisés des index généraux de tout l'atlas, aussi bien lexical que par phénomènes linguistiques avec des renvois à des cartes et des planches contenant le matériel non cartographié des divers volumes.

Les auteurs expriment leur très sincère gratitude aux informateurs qui, conscients de l'importance particulière de cet ouvrage, n'ont pas épargné leur patience et leur peine à offrir des réponses précises aux questions qui leur étaient adressées.

Ils expriment leurs remerciements les plus vifs à l'Académie Roumaine et au Ministère de l'Enseignement et de la Science qui leur ont accordé leur appui matériel et moral pour la réalisation de cet ouvrage, ainsi qu'aux Éditions de l'Académie, ayant assumé la publication de l'Atlas.

GRIGORE RUSU

LISTA LOCALITĂȚILOR STUDIATE

(cu corespondențele dintre ALRR-Trans., ALR I, ALR II și WLAD)

IX

Nr. crt.	Localitatea	Județul	Nr. carto- grafic din ALRR- Trans.	Nr. carto- grafic din ALR	Nr. carto- grafic din WLAD
1	Romuli	Bistrița-Năsăud	241	ALR I, 360	
2	Lăpuș	Maramureș	242	ALR I, 359	
3	Vîna Mare	"	243	ALR I, 270	
4	Măgoaja	Cluj	244		
5	Tirlișua	Bistrița-Năsăud	245	ALR I, 269	
6	Sîngeorz-Băi	"	246		
7	Maieru	"	247		661
8	Șanț	"	248	ALR I, 215	662
9	Lunca Ilvei	"	249		
10	Poiana Ilvei	"	250	ALR I, 217	228
11	Mureșenii Birgăului	"	251	ALR I, 218	660
12	Tiha Birgăului*	"	252	Cf. ALR II, 219	
13	Rusu Birgăului	"	253		
14	Feldru	"	254		
15	Năsăud	"	255	ALR I, 268	229
16	Chiuza	"	256		
17	Ciceu-Giurgești	"	257	ALR I, 266	
18	Gîlgău	Sălaj	258		
19	Gîrbou	"	259		200
20	Bobilna	Cluj	260	ALR I, 257	
21	Cășeu	"	261		
22	Beclean	Bistrița-Năsăud	262	ALR II, 260	
23	Blăjenii de Jos	"	263		
24	Satu Nou	"	264		
25	Buduș	"	265		225
26	Șoimuș	"	266		
27	Chiraleș	"	267		
28	Cristur-Șieu	"	268		
29	Valea Măgherușului	"	269		
30	Mintiu Gherlii	Cluj	270		203
31	Sînmihaiu Almașului	Sălaj	271	ALR II, 284	
32	Vultureni	Cluj	272		
33	Dăbica	"	273		
34	Fundătura	"	274	ALR I, 255	
35	Corvinești	Bistrița-Năsăud	275	ALR I, 259	
36	Galații Bistriței	"	276		
37	Măgurele	"	277		
38	Șieuț	"	278	ALR I, 223	
39	Vătava	Mureș	279		
40	Răstolița	"	280		
41	Meștera*	"	281	Cf. ALR I, 227	
42	Bilbor	Harghita	282		
43	Toplița	"	283	ALR II, 228	
44	Subcetate	"	284		
45	Idiceș	Mureș	285		
46	Budești	Bistrița-Năsăud	286		
47	Sucutard	Cluj	287		205
48	Gădălin	"	288		
49	Jucu de Jos	"	289		
50	Sînpaul	"	290		
51	Fildu de Jos	Sălaj	291		
52	Dumbrava	Cluj	292		
53	Ciucea	"	293		136
54	Săcuieu	"	294	ALR I, 290	
55	Mănăstireni	"	295		
56	Someșu Cald	"	296	ALR I, 289	
57	Feleacu	"	297	ALR I, 251	
58	Mociu	"	298	ALR I, 247	
59	Milaș	Bistrița-Năsăud	299		
60	Breaza	Mureș	300		
61	Hodac	"	301	ALR I, 229	
62	Corbu	Harghita	302	ALR I, 571	
63	Miheșu de Cîmpie	Mureș	303		
64	Ceanu Mare	Cluj	304		
65	Ceanu Mic	"	305		
66	Beliș	"	306		
67	Săcel	"	307		
68	Petrești de Jos	"	308	ALR II, 250	
69	Tăureni	Mureș	309		
70	Grebenișu de Cîmpie	"	310		
71	Rîciu	"	311	ALR I, 243	
72	Voiniceni	"	312	ALR II, 235	
73	Gornești	"	313		
74	Chiheru de Sus	"	314		
75	Voșlăbeni	Harghita	315	ALR I, 576	
76	Izvoru Mureșului	"	316		
77	Livezi	"	317	ALR II, 574	
78	Săcădat	Mureș	318		
79	Lăureni	"	319	ALR I, 231	
80	Ungheni	"	320		
81	Lechința	"	321	ALR I, 148	209
82	Chețani	"	322		
83	Luna	Cluj	323		
84	Măhăceni	Alba	324		
85	Buru	Cluj	325	ALR I, 249	133
86	Ocoliș	Alba	326		
87	Ghețari*	"	327	Cf. ALR II, 95	165
88	Avrămești*	"	328	Cf. ALR I, 93	
89	Cocești*	"	329	Cf. ALR I, 94	164
90	Lunca	"	330		
91	Valea Caselor*	"	331	Cf. ALR I, 96	
92	Lupșa	"	332		129
93	Sălcuța de Jos	"	333	ALR I, 98	132
94	Sălcud	Mureș	334		
95	Căpîlna de Sus	"	335		
96	Șoimuș	"	336	ALR I, 150	
97	Sîngeorgiu de Pădure	"	337		
98	Izvoare	Harghita	338		
99	Plăieșii de Jos (Doboi)	"	339		
100	Săcel	"	340		
101	Nadeș	Mureș	341		216
102	Gogan	"	342		
103	Cornești	"	343		

Nr. crt.	Localitatea	Județul	Nr. carto- grafic din ALRR- Trans.	Nr. carto- grafic din ALR	Nr. carto- grafic din WLAD
104	Fărău	Alba	344		
105	Ciumbrud	"	345	ALR I, 138	
106	Valea Mănăstirii	"	346		
107	Mogoș	"	347	ALR I, 100	125
108	Cărpiniș	"	348		
109	Giurgești	Hunedoara	349		
110	Prăvăleni	"	350	ALR I, 90	
111	Lunca	"	351		
112	După Piatră	"	352	ALR I, 103	
113	Cetea	Alba	353		
114	Pețelca	"	354		
115	Biia	"	355	ALR I, 140	
116	Crăciunelu de Sus	"	356		
117	Blăjeș*	Sibiu	357	Cf. ALR I, 144	211
118	Ernea	"	358		
119	Daneș	Mureș	359	ALR I, 156	214
120	Vinători	"	360	ALR II, 157	
121	Bixad	Covasna	361		
122	Jimbor	Brașov	362		
123	Paloș	"	363		
124	Mihai Viteazu	Mureș	364	ALR I, 158	
125	Apold	"	365		
126	Coșca Mare	Sibiu	366		
127	Glogoveț	Alba	367		
128	Micești	"	368	ALR I, 136	
129	Feneș	"	369	ALR II, 102	
130	Crișcior	Hunedoara	370		
131	Zam	"	371		
132	Vorța	"	372		
133	Fizeș	"	373		
134	Mada	"	374		
135	Bulbuc	Alba	375		
136	Secășel	"	376		
137	Micăsasa	Sibiu	377	ALR II, 141	
138	Valea Viilor	"	378		
139	Stejărișu	"	379		
140	Retiș	"	380		
141	Viscri	Brașov	381		
142	Mateiaș	"	382		
143	Augustin	"	383		
144	Micfalău	Covasna	384		
145	Mărtănuș	"	385	ALR I, 200	
146	Zăbala	"	386		
147	Arini	Brașov	387	ALR I, 190	
148	Fintina	"	388	ALR I, 164	
149	Văleni	"	389		
150	Toarcla	"	390		
151	Ighișu Vechi	Sibiu	391	ALR I, 160	
152	Buia	"	392		
153	Loamneș	"	393		
154	Presaca	"	394		
155	Ghirbom	Alba	395		
156	Răhău	"	396	ALR I, 131	
157	Lancrăm	"	397		
158	Șibot	"	398		100
159	Pricaz*	Hunedoara	399	Cf. ALR I, 109	98
160	Chimindia	"	400		
161	Vețel	"	401	ALR I, 107	
162	Dobra	"	402	ALR II, 105	80
163	Lăpugiu de Sus	"	403	ALR I, 85	82
164	Bătrîna	"	404		353
165	Cerbăl	"	405		
166	Laz	Alba	406		
167	Poiana Sibiului	Sibiu	407	ALR II, 130	120
168	Aciliu	"	408	ALR I, 129	
169	Sibiu	"	409	ALR I, 125	
170	Țichindeal	"	410		
171	Ilimbav	"	411		
172	Calbor	Brașov	412	ALR I, 166	
173	Șona	"	413		249
174	Veneția de Jos	"	414		245
175	Covasna	Covasna	415	ALR II, 192	
176	Valea Mare	"	416		
177	Băcel	"	417		
178	Bod	Brașov	418		
179	Vlădeni	"	419		356
180	Șercăița	"	420		
181	Hurez	"	421		
182	Drăguș	"	422		
183	Arpașu de Jos	Sibiu	423	ALR II, 172	
184	Glimboaca	"	424		
185	Poplaca	"	425		116
186	Arși	Alba	426		
187	Sibișel	Hunedoara	427		
188	Dîncu Mare	"	428		
189	Hunedoara	"	429	ALR I, 112	
190	Vadu Dobrii	"	430		
191	Dăbica	"	431		89
192	Vilcelele Bune	"	432		
193	Grădiștea de Munte	"	433		
194	Rîu Sadului	Sibiu	434		
195	Boița	"	435	ALR I, 122	360
196	Veștem	"	436		
197	Avrig	"	437		
198	Cîrțișoara	"	438	ALR I, 170	
199	Breaza	Brașov	439	ALR I, 174	
200	Copăcel	"	440		
201	Șinca Nouă	"	441	ALR I, 178	

* Tiha Birgăului, punctul 252, a fost anchetat pentru Prundu Birgăului; Meștera, 281, pentru Stînceni; Ghețari, 327, pentru Girda de Sus; Avrămești, 328, pentru Arieșeni; Cocești, 329, pentru Avram Iancu; Valea Caselor, 331, pentru Certege; Blăjeș, 357, pentru Mediaș; Pricaz, 399, pentru Orăștie.

INDICELE ALFABETIC AL CUVINTELOR-TITLU, CU CORESPONDENȚELE DINTRE ALRR-TRANSILVANIA ȘI ATLASELE LINGVISTICE ROMÂNEȘTI ȘI ROMANICE

XI

Titlul	Nr. hăr-/ plan- șei	Correspondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice
(Păr) alb „(cheveux) blancs“	22	ALR II, MN, 2/6805; ALRM II, 5; cf. ALR II s.n., 1213; NALR—Olt., 15; ALRR—Mar. 20; NALR—Mold. Bucov., pș. 3/242; ALF, 135; AIS, 1575; ALPI, 25; ALC, 273
(Ochi) albaștri „(yeux) bleus“	37	NALR—Olt., 25; ALRR—Mar., 30; NALR—Banat, 28; NALR—Mold. Bucov., pș. 6/245; ALA, 233
(Barbă) albă „(barbe) blanche“	1	NALR—Olt., pș. 1/163; NALR—Mold. Bucov., pș. 3/242
Albeață „taie (de l'oeil)“	52	ALR I, 111; ALRM I, 150; NALR—OLT., 34; NALR—Banat, 35; NALR—Mold. Bucov., pș. 8/247; ALM, 210
Albul (ochiului) „le blanc de l'oeil“	50	ALR I, 18; ALRM I, 28; NALR—Olt., 32; ALRR—Mar., 38; NALR—Banat, 34; NALR—Mold. Bucov., pș. 7, 8/246, 247
Aluniță „grain de beauté“	117	ALR II, MN, 21/6943; ALRM II, 85; NALR—Olt., 88; ALRR—Mar., 98; NALR—Banat, 51; NALR—Mold. Bucov., 64; ALM, 769
Amigdale „amygdales“	112	ALR II, MN, 22/6950; ALRM II, 88; NALR—Olt., 84; ALRR—Mar., 95; NALR—Banat, 86; NALR—Mold. Bucov., 61
Amuțește „il devient muet“	88	ALR II, MN, 11/6886; ALRM II, 42; NALR—OLT., 67
Arcer „affiloir“	106	ALR II s.n., 514; ALRM II, s.n., 337; NALR—Olt., pș. 4/166; ALRR—Mar., 90; NALR—Banat, 78; NALR—Mold. Bucov., pș. 17, 18/256, 257
Astmă „asthme“	134	ALR I, 114; ALRM I, 159; NALR—Olt., 96; NALR—Banat, 96; NALR—Mold. Bucov., 71; ALM, 772; cf. ALMC, 1591
Asurzesc „je deviens sourd“	62	NALR—Olt., 45; NALR—Mold. Bucov., 31; cf. AIS, 1619
Barbă „barbe“	5	Cf. ALRM I, 49; NALR—Olt., 76; ALRR—Mar., 86; NALR—Banat, 75; NALR—Mold. Bucov., pș. 16/255; ALM, 435; ALF, 111; AIS, 117; ALMC, 1253; ALA, 183
Batistă „mouchoir“	67	ALR II s.n., 1202; NALR—Olt., 53; ALRR—Mar., 60; NALR—Banat, 58; NALR—Mold. Bucov., pș. 10, 11/249, 250
Bărbie ¹ „menton“	102	NALR—Olt., 77; NALR—Mold. Bucov., pș. 16, 17/255, 256; ALM, 435; AIS, 115; ALMC, 1253; ALA, 182
Bărbie ² „double menton“	103	ALR I, 34; ALRM I, 50; NALR—Olt., 78; ALRR—Mar., 87; NALR—Banat, 76; NALR—Mold. Bucov., 57; AIS, 115; ALMC, 1253; ALA, 182
Bărbier „barbier“	104	ALR II s.n., 511; ALRM II s.n., 355; NALR—Olt., 80; ALRR—Mar., 88; NALR—Banat, 77; NALR—Mold. Bucov., 58; ALMC, 1755; ALA, 187
Să se bărbiească „qu'il se rase“	5	NALR—Olt., 880
Se bărbiește „il se rase“	5	ALR II, MN, 18/6933; ALRM II, 79; cf. ALR II s.n., 512; cf. ALRM II s.n., 336; NALR—Olt., 79
Bătaie de inimă „battement de coeur“	139	ALR I, 123; ALRM I, 169, cf. 170—172; NALR—Olt., pș. 6/168; ALRR—Mar., 112; NALR—Banat, 100; NALR—Mold. Bucov., pș. 22, 23/261, 262; cf. ALRM, 1305
Blond „blond“	16	Cf. WLAD, 2, 10, 18, 26, 34, 42; ALR II, 6; NALR—Olt., 11; ALRR—Mar., 14; NALR—Mold. Bucov., 11
Blondă „blonde“	17	NALR—Olt., 12; ALRR—Mar., 15; NALR—Mold. Bucov., 12
Brici „rasoir“	105	ALR II, MN, 19/6934; cf. ALRM II, 80; NALR—Olt., pș. 4/166; NALR—Mold. Bucov., pș. 17/256
Brunet „brun“	14	ALR II, 5; NALR—Olt., 9; ALRR—Mar., 12; NALR—Banat, 12; NALR—Mold. Bucov., 9
Brunetă „brune“	15	NALR—Olt., 10; ALRR—Mar., 13; NALR—Banat, 13; NALR—Mold. Bucov., 10
Buca obrazului „joue“	1	ALR I, 23; NALR—Olt., pș. 2/164; ALRR—Mar., 52; NALR—Banat, 46; NALR—Mold. Bucov., 33; ALF, 724; AIS, 113; cf. ALG, 588; ALL, 1058; cf. ALMC, 1277; ALPO, 298; ALC, 871; ALA, 826
Buric „nombril“	6	Cf. ALRM I, 59; cf. ALR II, MN, 71/2651; NALR—Olt., pș. 7/169; NALR—Mold. Bucov., pș. 26/265; ALF, 921; AIS, 130; ALL, 1117; ALMC, 1030
Buzat „lippu“	4	ALR II, MN, 8/6861; cf. ALRM II, 32, 33; NALR—Olt., pș. 4/166; ALRR—Mar., 84; NALR—Banat, 72;

Titlul	Nr. hăr-/ plan- șei	Correspondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice
Buzată „lippue“	4,5	NALR—Mold. Bucov., pș. 16/255; ALMC, 1288 NALR—Olt., pș. 4/166; ALRR—Mar., 85; NALR—Banat, 73; NALR—Mold. Bucov., pș. 16/255
Buză „lèvre“	100	ALR II, MN, 8/6860; cf. ALRM II, 29—31; NALR—Olt., 74; ALRR—Mar., 82; NALR—Banat, 71; NALR—Mold. Bucov., pș. 15, 16/254, 255; ALM, 341; ALF, 765; AIS, 105; ALG, 867; ALL, 1080; cf. ALMC, 1276; ALPO, 316; ALC, 927; ALA, 882
Cap „tête“	5	Cf. ALRM I, 10, 11; cf. ALR II, 3; NALR—Olt., 1; NALR—Mold. Bucov., pș. 1/240; ALM, 433; ALF, 1032, 1300, 1728; AIS, 93; ALPI, 30; ALL, 1053; ALG, 857; ALW, 95; ALA, 354; ALC, 399; ALCO, 401
Carne „chair“	5	ALR II, MN, 51/2283; cf. ALRM II, 147, 148; NALR—Olt., pș. 5/167; ALRR—Mar., 101; NALR—Mold. Bucov., pș. 20/259; cf. ALM, 304; ALF, 1383; cf. AIS, 992, 993; ALMC, 1162; ALA, 377, cf. 730
Caut „je cherche“	42	NALR—Olt., 844; NALR—Banat, 41; ALM, 541; ALA, 293
Să caute „qu'il cherche“	43	NALR—Olt., vol. V, p.15*
(Ochi) căprui „(yeux) châtains“	38	NALR—Olt., pș. 2/164; ALRR—Mar., 31; NALR—Banat, 29; NALR—Mold. Bucov., pș. 6, 7/245, 246
Cărunt „grisonnant“	1	ALR I, 65; ALRM I, 98; ALR II, 4; NALR—Olt., 17; ALRR—Mar., 19; NALR—Mold. Bucov., 14
Ceafă „nuque“	115	Cf. ALRM I, 51; ALR II, MN, 2/6803; cf. ALRM II, 2, 3; NALR—Olt., pș. 5/167; ALRR—Mar., 93; NALR—Mold. Bucov., pș. 19/258; ALM, 216; AIS, 119; ALL, 1090; ALG, 587
Cercei „boucles d'oreilles“	61	ALR II s.n., 1201; ALRM II s.n., 1019; NALR—Olt., 43; ALRR—Mar., 47; NALR—Banat, 43; NALR—Mold. Bucov., pș. 8, 9/247, 248; ALA, 132
Cerul gurii „le palais“	3	ALR II, MN, 17/6928; ALRM II, 75; NALR—Olt., pș. 3/165; NALR—Mold. Bucov., pș. 11/250
Chel „chauve“	31	ALR I, 12; ALRM I, 16; NALR—Olt., 23; ALRR—Mar., 17; NALR—Banat, 23; NALR—Mold. Bucov., 17; ALM, 741; ALA, 318
Chioară „borgne“	47	NALR—Olt., 29; NALR—Banat, 31; NALR—Mold. Bucov., 20
Chior „borgne“	46	ALR I, 67; ALRM I, 100; NALR—Olt., 28; ALRR—Mar., 36; NALR—Banat, 30; NALR—Mold. Bucov., 19; ALF, 1468; AIS, 188; ALL, 1069; ALMC, 1267; ALW, 5; ALA, 250
Chiorăie (mațele) „(les boyaux) lui gargouillent“	148	ALR II, 62; NALR—Olt., 106; NALR—Banat, 116
(Cu) coada ochiului „(du) coin de l'oeil“	53	Cf. ALRM I, 26, 27; ALR II, 15; NALR—Olt., 35; ALRR—Mar., 29; NALR—Banat, 33; NALR—Mold. Bucov., 24; cf. ALMC, 1264
Coastă „côte“	135	ALR II, MN, 35/2200; ALRM II, 112, cf. 113; NALR—Olt., pș. 6/168; ALRR—Mar., 108; NALR—Banat, 102; NALR—Mold. Bucov., pș. 22/261; ALMC, 1301
Cocoașă „bosse“	143	ALR I, 41; ALRM I, 58; NALR—Olt., 101; ALRR—Mar., 110; NALR—Banat, 110; NALR—Mold. Bucov., pș. 24, 25/263, 264; AIS, 187
Cocoșat „bossu“	144	ALR I, 70; ALR II, 56; NALR—Olt., pș. 7/169; ALRR—Mar., 111; NALR—Banat, 111; NALR—Mold. Bucov., pș. 25/264; ALF, 149; AIS, 187; ALMC, 1556; ALPO, 95
Colț (de măsea) „racine (d'une dent), chicot“	93	ALR II, 42; NALR—Olt., 70; NALR—Banat, 69; NALR—Mold. Bucov., pș. 14, 15/253, 254; ALMC, 1280
Constipat „constipé“	147	ALRM I, 175; cf. 176; NALR—Olt., 104; NALR—Banat, 114; NALR—Mold. Bucov., pș. 25, 26/264, 265
Coșuri (pe obraz) „boutons (au visage)“	65	ALR I, 25; NALR—Olt., 49; ALRR—Mar., 54; NALR—Banat, 48; NALR—Mold. Bucov., pș. 10/249; ALM, 763; ALF, 166; AL, 597; ALMC, 1564
Creață „bouclée“	21	NALR—Olt., 14; NALR—Banat, 17; NALR—Mold. Bucov., pș. 2, 3/241, 242

* Având în vedere că în vol. V al NALR—Olt. MN-ul n-a fost publicat separat, pe planșe, ci în josul paginilor cu hărți, pentru trimiterea la acesta indicăm volumul și pagina.

Titlul	Nr. hăr-/plan- fii	Correspondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice	Titlul	Nr. hăr-/plan- fii	Correspondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice
Creieri „cerveaux”	7	ALR I, 13; ALRM I, 17; NALR—Olt., 3; ALRR—Mar., 6; NALR—Banat, 7; NALR—Mold. Bucov., 4; ALM, 723; AIS, 94; ALA, 423	Gras „gras”	77	ALG, 863; ALL, 1087, 1089; ALMC, 1298, cf. 1291; ALC, 516; ALA, 470
Creștetul (capului) „haut (de la tête)”	6	ALR I, 5; NALR—Olt., 2; ALRR—Mar., 5; NALR—Banat, 4; NALR—Mold. Bucov., 3	Grasă „grasse”	78	NALR—Olt., 61; NALR—Mold. Bucov., pș. 12/251
(Păr) creț „(cheveux) frisés”	20	ALR II, MN, 2/6804; ALRM II, 4; NALR—Olt., 13; ALRR—Mar., 16; NALR—Banat, 16; NALR—Mold. Bucov., pș. 2/241; ALM, 347	Grumaz „les sens du mot grumaz”	5	ALR I, 36; ALRM I, 53; NALR—Olt., 82; NALR—Mold. Bucov., 60; AIS, 119; ALL, 1090
Cucui „bosse au front”	9	ALR I, 6; ALRM I, 12; NALR—Olt., 5; ALRR—Mar., 8; NALR—Banat, 5; NALR—Mold. Bucov., 6; ALM, 724	Gură „bouche”	3	Cf. ALR II, MN, 9/6867; NALR—Olt., pș. 3/165; NALR—Mold. Bucov., pș. 11/250; ALF, 151; AIS, 104; ALPI, 26; ALL, 1079; ALG, 866; ALMC, 1289; ALA, 257; ALC, 281
(Îi) curge (nasul) „(le nez lui) coule”	3	Cf. ALR II s.n., 828, 1931; cf. ALRM II s.n., 649—651, 1498; NALR—Olt., 52; ALRR—Mar., 59; NALR—Banat, 52; NALR—Mold. Bucov., 39; cf. ALM, 359	Gușă „goître”	111	ALR II, MN, 22/6951; ALRM II, 89; NALR—Olt., 83; ALRR—Mar., 94; NALR—Banat, 83; NALR—Mold. Bucov., pș. 18, 19/257, 258; ALM, 200, 731; ALF, 653; ALG, 619; ALL, 340, 1089; ALMC, 1556; ALC, 891; ALA, 846
Deasă „épaisse”	19	NALR—Olt., pș. 1/163; NALR—Banat, 15; NALR—Mold. Bucov., pș. 1, 2/240, 241	Inimă „coeur”	137	WLAD, 3, 11, 19, 27, 35, 43, 53; cf. ALRM I, 62—65, 171, 172; cf. ALR II, 58, MN, 36/2203; cf. ALRM II, 117—119; NALR—Olt., pș. 6/168; NALR—Mold. Bucov., pș. 22/261; ALM, 55; AIS, 137; ALA, 486
(Păr) des „(cheveux) épais”	18	Cf. ALRM I, 99; NALR—Olt., pș. 1/163; NALR—Banat, 14; NALR—Mold. Bucov., pș. 1/240; ALM, 296	Încărunțește „il grisonne”	23	ALR II, MN, 2/2287; ALRM II, 6; NALR—Olt., 16; ALRR—Mar., 18; NALR—Banat, 9; NALR—Mold. Bucov., 13
Dinte „dent”	91	WLAD, 4, 12, 20, 28, 36, 44; ALR I, 29; cf. ALRM I, 42, 43; cf. ALR II, 40, cf. MN, 16/6918, 6920; cf. ALRM II, 70; NALR—Olt., 68; NALR—Banat, 66; NALR—Mold. Bucov., 52; ALM, 294; AIS, 107; cf. ALL, 1082; cf. ALMC, 1279; ALW, 27; ALPI, 69; ALC, 617, cf. 1246; ALA, 572, cf. 1200	(Vorbesc) încet „(je parle) bas”	72	ALR II, MN, 10/6875; NALR—Olt., pș. 3/165; ALRR—Mar., 65; NALR—Mold. Bucov., pș. 11, 12/150, 151
Esofag „oesophage”	114	ALR I, 38; NALR—Olt., 86; ALRR—Mar., 97; NALR—Banat, 85; NALR—Mold. Bucov., 63; ALM, 729; ALF, 655; AIS, 121; ALG, 593; ALL, 1087; ALMC, 1292	Încrețesc (fruntea) „je me fais des rides (au front)”	34	ALR II, MN, 3/6817; NALR—Olt., pș. 2/164; ALRR—Mar., 27; NALR—Banat, 24; NALR—Mold. Bucov., pș. 5/244; cf. ALMC, 1260
Falcă „mâchoire”	3	NALR—Olt., pș. 3/165; NALR—Mold. Bucov., pș. 11/250; ALF, 724, 790; AIS, 113, 116; ALL, 1058, 1085; ALG, 588; ALMC, 1277, 1278	Junghi „point de côté”	136	ALR II, 59; cf. MN, 37/2206; NALR—Olt., pș. 6/168; ALRR—Mar., 109; NALR—Banat, 103; NALR—Mold. Bucov., 72
Față „visage”	63	ALR I, 22; ALRM I, 35; ALR II, MN, 19/6936; ALRM II, 83; NALR—Olt., pș. 2/164; ALRR—Mar., 50; NALR—Banat, 44; NALR—Mold. Bucov., pș. 9, 10/248, 249; ALMC, 1249	Lacrimi „larmes”	59	Cf. ALR I, 74; ALRM I, 31, cf. 30; NALR—Olt., 41; ALRR—Mar., 41; NALR—Mold. Bucov., 30; ALM, 135; AIS, 731
Ficat „foie”	150	ALR I, 46; ALRM I, 69; NALR—Olt., 108; NALR—Banat, 94; NALR—Mold. Bucov., 77; ALM, 738; ALF, 585; AIS, 139; ALL, 1109; cf. ALMC, 535, 1308; ALA, 774	Limbă „langue”	3,4	ALR II, MN, 14/6908; cf. ALRM II, 60—62; cf. ALR II s.n., 242, cf. ALRM II s.n., 162; NALR—Olt., pș. 4/166; ALRR—Mar., 76; NALR—Mold. Bucov., 50; ALM, 251; ALF, 750; AIS, 106; ALL, 1085*; ALMC, 1281; ALW, 53; ALPO, 305
Fiere „fiel”	149	ALR I, 47; cf. ALRM I, 70; NALR—Olt., 107; ALRR—Mar., 116; NALR—Mold. Bucov., pș. 27/266; ALM, 186; ALF, 1366; AIS, 140; ALL, 1110; ALA, 763	Lindină „lente”	27	NALR—Olt., pș. 1/163; ALRR—Mar., 23; NALR—Banat, 20; NALR—Mold. Bucov., pș. 4/243; AIS, 476; ALL, 531
Fir (de păr) „cheveu”	10	ALR I, 8; NALR—Olt., pș. 1/163; ALRR—Mar., 11; NALR—Banat, 8; NALR—Mold. Bucov., 7; ALF, 270; AIS, 95, 97; ALL, 1052; ALMC, 1251; ALW, 17	Ling „je lèche”	90	Cf. ALR II, MN, 14/6909; cf. ALRM II, 63—65; NALR—Olt., 876
Flămînd „affamé”	6,7	NALR—Olt., pș. 7/169; NALR—Mold. Bucov., pș. 26, 27/265, 266; ALMC, 1333	Mațe „intestins”	6	ALRM I, 72, cf. 73; cf. ALR II, 62; NALR—Olt., pș. 7/169; NALR—Mold. Bucov., pș. 25/264; ALM, 440; ALF, 167; AIS, 1095 c; ALL, 328, 1115; ALA, 284
Flămîndă „affamée”	7	NALR—Olt., pș. 7/169; NALR—Mold. Bucov., pș. 27/266	Măduvă „moelle”	125	NALR—Olt., 90; ALRR—Mar., 103; NALR—Banat, 92; NALR—Mold. Bucov., pș. 20/259; ALM, 195; ALF, 862; AIS, 1025; ALG, 731; ALL, 1118; ALC, 994; ALA, 946
Fluier (cu buzele un cîntec) „je siffle”	108	ALR II, MN, 9/6864; ALRM II, 35; NALR—Olt., pș. 4, 5/166, 167; NALR—Banat, 80; NALR—Mold. Bucov., pș. 18/257; ALF, 1231; cf. AIS, 752, 753; ALG, 202; ALL, 1003; ALMC, 1519	Mărul lui Adam „pomme d'Adam”	113	ALR I, 37; NALR—Olt., 85; ALRR—Mar., 96; NALR—Banat, 84; NALR—Mold. Bucov., 62; AIS, 120; ALG, 595; ALL, 1088; ALMC, 1297; ALC, 1021; ALA, 973
Fluier (din degete) „je siffle (avec les doigts)”	109	Cf. ALR II, MN, 9/6865; cf. ALRM II, 36; NALR—Olt., 81; ALRR—Mar., 91; NALR—Banat, 81; NALR—Mold. Bucov., 59	Măsea „molaire”	92	ALR I, 30; ALRM I, 44; cf. ALR II, MN, 16/6922; cf. ALR II s.n., 50, 1588, 1590; NALR—Olt., 69; ALRR—Mar., 78; NALR—Banat, 68; NALR—Mold. Bucov., 53; ALM, 222; AIS, 109; ALL, 1082; ALMC, 1278; ALC, 1125; ALA, 1077
Frunte „front”	33	Cf. ALRM I, 18, 19; NALR—Olt., pș. 1/163; NALR—Mold. Bucov., pș. 5/244; ALM, 289, 434; AIS, 99	Mătreață „pellicule”	30	ALR I, 11; NALR—Olt., 22; ALRR—Mar., 26; NALR—Banat, 22; NALR—Mold. Bucov., 16
Furca pieptului „le sternum”	129	ALR II, MN, 36/2201; ALRM II, 114; NALR—Olt., pș. 6/168; NALR—Banat, 93; NALR—Mold. Bucov., pș. 21/260	Mestec (mîncarea în gură) „je mâche”	74	NALR—Olt., 58; ALRR—Mar., 66; NALR—Banat, 64; AIS, 1023; ALMC, 1336; ALPO, 335
Gălăgie „tapage”	83	ALR II, 28; NALR—Olt., 65; ALRR—Mar., 71; NALR—Mold. Bucov., pș. 13/252	Mic „petit”	81	ALR I, 61; ALRM I, 95; NALR—Olt., 63; ALRR—Mar., 74; NALR—Mold. Bucov., 48; ALM, 762
Geană „cil”	57	WLAD, 6, 14, 22, 30, 38, 46, cf. 58; ALR I, 20; cf. ALRM I, 32; NALR—Olt., 39; ALRR—Mar., 42; NALR—Banat, 38; NALR—Mold. Bucov., 23; ALM, 215; ALF, 287; AIS, 102; ALG, 583; ALL, 1055; ALMC, 1259; ALC, 1083; ALA, 1035	Mică „petite”	82	NALR—Olt., 64; ALRR—Mar., 75; NALR—Mold. Bucov., pș. 13/252
Gingie „gencive”	98	ALR I, 32; cf. ALRM I, 46; NALR—Olt., 72; ALRR—Mar., 79; NALR—Banat, 70; NALR—Mold. Bucov., 55; ALM, 356; ALF, 633; AIS, 110; ALMC, 1280; ALC, 883; ALA, 838	Minte „intelligence, jugeotte”	32	Cf. ALR I, 72; cf. ALRM I, 13; NALR—Olt., pș. 1/163; NALR—Mold. Bucov., pș. 5/244
Gît „cou”	110	ALR I, 35; ALRM I, 52; ALR II, 46, cf. MN, 21/6948, 22/6949; cf. ALRM II, 86, 87; NALR—Olt., pș. 5/167; ALRR—Mar., 92; NALR—Banat, 82; NALR—Mold. Bucov., pș. 18/257; ALF, 328; AIS, 118, 1033, 1664, 1671;	Mustață „moustache”	69	ALRM I, 39, 40; cf. ALR II, 44; NALR—Olt., 55; ALRR—Mar., 61; NALR—Banat, 59; NALR—Mold. Bucov., 41; ALM, 436; ALMC, 1254; ALA, 225
			Mușchi (la mînă) „muscle”	123	ALR II, 49; NALR—Olt., pș. 5/167; ALRR—Mar., 100; NALR—Banat, 91; NALR—Mold. Bucov., pș. 20/259
			Mut „muet”	3	ALR II, MN, 11/6885; cf. ALRM II, 41; NALR—Olt., pș. 4/166;

Titlul	Nr. hăr-/plan-șei	Correspondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice
Mută „muette“	3	ALRR—Mar., 77; NALR—Mold. Bucov., ps. 14/253; ALF, 1259; AIS, 190*; ALG, 883
Nară „narine“	2,3	ALRM I, 38; NALR—Olt., ps. 3/165; ALRR—Mar., 58; NALR—Banat., 55; NALR—Mold. Bucov., 38; ALM, 191; ALF, 1863; AIS, 1618; ALMC, 1270; ALA, 797
Nas „nez“	2	ALRM I, 37; ALR II, MN, 5/6835; ALRM II, 15; cf. ALR II, MN, 6/6842; cf. ALRM II, 20; NALR—Olt., ps. 2/164; NALR—Mold. Bucov., ps. 10/249; ALF, 908; AIS, 168, 1618; ALL, 1072; ALA, 968
Neg „verruë“	118	ALR I, 51; ALRM I, 77, cf. 78, 79; NALR—Olt., ps. 5/167; ALRR—Mar., 99; NALR—Banat, 87; NALR—Mold. Bucov., 65; ALM, 767; ALF, 1375; AIS, 196; ALL, 1032; ALMC, 1563
(Ochi) negri „(yeux) noirs“	1	NALR—Olt., ps. 2/164; NALR—Mold. Bucov., ps. 6/245; ALF, 916; AIS, 1574; ALL, 1113; ALG, 633; ALMC, 1304
Oarbă „aveugle“	45	NALR—Olt., ps. 2/164; ALRR—Mar., 33; NALR—Mold. Bucov., ps. 7/246; AIS, 188
Obrăz „joue“	64	Cf. ALR I, 23; ALR II, MN, 18/6930; NALR—Olt., 46; ALRR—Mar., 51; NALR—Mold. Bucov., 32; ALF, 724; AIS, 113; ALL, 1058; ALG, 588; ALMC, 1277; ALA, 826
Ochelari „lunettes“	41	ALRM I, 23; NALR—Olt., 26; ALRR—Mar., 37; NALR—Banat, 27; NALR—Mold. Bucov., ps. 7/246; ALM, 377; ALC, 1247; ALA, 1201
Ochi „oeil“	36	Cf. ALR I, 76; cf. ALRM I, 21, 22; cf. ALR II, 12; NALR—Olt., 24; ALRR—Mar., 28; NALR—Banat, 26; NALR—Mold. Bucov., ps. 6/245; ALM, 80; ALF, 932, 933; AIS, 101; ALG, 584, 585; ALL, 1061—1063; ALMC, 1257; ALPO, 387; ALC, 1245; ALA, 1119
Omoplat „omoplate“	6	ALR II, MN, 35/2198; ALRM II, 111; NALR—Olt., 97; NALR—Banat, 106; NALR—Mold. Bucov., ps. 23, 24/262, 263; ALM, 733; ALMC, 1299
Omușor „luette“	70	ALR I, 33; ALRM I, 48; ALR II, MN, 17/6929; ALRM II, 76; NALR—Olt., 56; ALRR—Mar., 62; NALR—Mold. Bucov., 42; ALM, 730; AIS, 111; ALMC, 1296; ALA, 833
Orb „aveugle“	44	ALR II, 16; NALR—Olt., 27; ALRR—Mar., 32; NALR—Mold. Bucov., 18; ALM, 746; ALF, 80; AIS, 188; ALL, 1070; ALMC, 1267; ALA, 410
Os „os“	124	ALRM I, 5; cf. ALR II s.n., 326; cf. ALRM II s.n., 208; NALR—Olt., ps. 5/167; ALRR—Mar., 102; NALR—Mold. Bucov., 66; cf. ALM, 354; ALF, 953; AIS, 90; ALL, 1118; ALG, 955, 956; ALMC, 1303
(Om) palid „(homme) pâle“	2	ALR II, MN, 20/6939; ALRM II, 84; NALR—Olt., 48; ALRR—Mar., 56; NALR—Banat, 45; NALR—Mold. Bucov., 35; ALM, 757; AIS, 1617; cf. ALMC, 1577
Păduche „pou“	26	NALR—Olt., 19; ALRR—Mar., 22; NALR—Banat, 18; NALR—Mold. Bucov., 15; AIS, 745; ALMC, 360; ALPO, 442; ALC, 1100; ALA, 1052
Păduchioasă „pouilleuse“	29	NALR—Olt., 21; ALRR—Mar., 25; NALR—Mold. Bucov., ps. 4, 5/243, 244
Păduchios „pouilleux“	28	ALR II, MN, 2/6810; cf. ALRM II, 7—9; NALR—Olt., 20; ALRR—Mar., 24; NALR—Banat, 19; NALR—Mold. Bucov., ps. 4/243
Păr „cheveux“	1	ALR I, 8; NALR—Olt., ps. 1/163; ALRR—Mar., 10; NALR—Mold. Bucov., ps. 1/240; ALF, 270; AIS, 95, 97; ALL, 1051; ALG, 859; ALMC, 1252; ALW, 17; ALA, 300; ALC, 347
Peltic „qui zézaie“	73	ALR II, 33, cf. MN 11/6883; cf. ALRM II, 40; NALR—Olt., 57; ALRR—Mar., 63; NALR—Banat, 57; NALR—Mold. Bucov., 43; cf. ALM, 751; ALF, 1458; AIS, 194; ALG, 616; cf. ALL, 1084; cf. ALMC, 1287, 1290.
Piele „peau“	116	ALR I, 3; cf. ALRM I, 2, 3; NALR—Olt., 87; NALR—Mold. Bucov., ps. 19, 20/258, 259; ALM, 238; ALF, 986; AIS, 91; ALMC, 1304; ALW, 26; ALA, 1021
Piept „poitrine“	128	WLAD, 7, 15, 23, 31, 39, 47, 54; ALR I, 39; cf. ALRM I, 54; cf. ALRM II, 115; NALR—Olt., 91; NALR—Mold. Bucov., ps. 21/260; ALM, 239; AIS, 125
Mă pieptăn „je me peigne“	13	ALR II s.n., 1233, 1871, 1892; ALRM II s.n., 1475, 1476; NALR—Olt., 7; NALR—Banat, 11; ALF, 1873; AIS, 672; ALL, 919; ALMC, 1447; ALPO, 411
Pieptene „peigne“	12	Cf. WLAD, 50, 54; NALR—Olt., 6; ALRR—Mar., 9; NALR—Banat, 10;

Titlul	Nr. hăr-/plan-șei	Correspondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice
Pistruți „taches de rousseur“	66	NALR—Mold. Bucov., 8; ALF, 989; AIS, 673; ALL, 920; ALMC, 1447; ALPO, 409
Pișc „je pince“	120	ALR I, 26; NALR—Olt., 50; ALRR—Mar., 55; NALR—Banat, 50; NALR—Mold. Bucov., 36; AIS, 198; ALL, 1059; cf. ALMC, 1248
Pîntece „ventre“	146	ALR I, 93; ALRM I, 134; cf. ALR II, MN, 42/2228; cf. ALRM II, 128; NALR—Olt., 89; NALR—Banat, 90; ALMC, 1494
Plămîni „poumons“	130	ALR I, 42; ALRM I, 60; ALR II, MN, 38/2211, 39/2212; ALRM II, 121, cf. 122; NALR—Olt., 103; NALR—Banat, 113; NALR—Mold. Bucov., 75; ALM, 420, 736; ALF, 1912; AIS, 128, 677; cf. ALMC, 1308; ALC, 1253; ALA, 1208
Pleoapă „paupière“	55	ALR I, 45; ALRM I, 68; NALR—Olt., 92; ALRR—Mar., 104; NALR—Banat, 95; NALR—Mold. Bucov., 67; ALM, 735; ALF, 1073; AIS, 138; ALL, 1113; ALMC, 1305
Pupilă „pupille (de l'oeil)“	51	ALR I, 17; NALR—Olt., 37; ALRR—Mar., 40; NALR—Banat, 37; NALR—Mold. Bucov., 26; ALF, 1658; AIS, 102; ALMC, 1259; ALC, 1057; ALA, 1008
Purice „puce“	25	ALR I, 19; ALRM I, 29; NALR—Olt., 33; ALRR—Mar., 39; NALR—Banat, 36; NALR—Mold. Bucov., 23; AIS, 101; ALL, 1064
Răgușește „il s'enroue“	86	NALR—Olt., 18; ALRR—Mar., 21; NALR—Banat, 21; NALR—Mold. Bucov., ps. 3, 4/242, 243; AIS, 474; ALL, 532; ALMC, 359; ALPO, 457; ALC, 1120; ALA, 1072
Răgușit „enroué“	87	NALR—Olt., ps. 3/165; ALRR—Mar., 72; NALR—Banat, 62
Rinichi „rein“	151	ALR II, MN, 10/6879; ALRM II, 38; NALR—Olt., ps. 3, 4/165, 166; ALRR—Mar., 73; NALR—Banat, 63; NALR—Mold. Bucov., ps. 14/253; ALM, 750; AIS, 698; ALL, 1037; cf. ALMC, 1581; ALA, 661
Rîgii „je rôte“	75	ALR I, 48; ALRM I, 71; NALR—Olt., 109; ALRR—Mar., 117; NALR—Banat, 101; NALR—Mold. Bucov., 78; AIS, 142; cf. ALMC, 538, 1308; ALC, 1151; ALA, 1103
Rîie „gale“	5	ALR II, MN, 14/6905; cf. ALRM II, 58; NALR—Olt., ps. 3/165; NALR—Mold. Bucov., 44; AIS, 173; ALA, 1111
Sășie „louche“	49	ALRM I, 163; NALR—Olt., ps. 5/167; NALR—Banat, 88; NALR—Mold. Bucov., ps. 20/259; AIS, 681; ALMC, 1567
Sășiu „louche“	48	NALR—Olt., 31; ALRR—Mar., 35; NALR—Mold. Bucov., 22
Mă scarpin „je me gratte“	119	ALR I, 68; NALR—Olt., 30; ALRR—Mar., 34; NALR—Banat, 32; NALR—Mold. Bucov., 21; ALM, 745; cf. ALF, 781; cf. AIS, 189; ALG, 613; cf. ALL, 1071; ALMC, 1266
Scuip „je crache“	97	ALR I, 92; cf. ALRM I, 132; NALR—Olt., ps. 5/167; NALR—Banat, 89; ALM, 11; cf. AIS, 679
Să scuip „qu'il crache“	4	ALR I, 87; NALR—Olt., 879; ALF, 344; AIS, 171; ALG, 876; ALL, 1078; ALMC, 1583
Scuipînd „crachant“	4	NALR—Olt., vol. V, p. 50
Simt „je sens“	121	NALR—Olt., vol. V, p. 50
Să simtă „qu'il sente“	122	ALR I, 104; ALRM I, 142; ALR II s.n., 1953; ALRM II s.n., 1523; NALR—Olt., 881
Sînge „sang“	126	ALR II s.n., 2064; ALRM II s.n., 1602; NALR—Olt., vol. V, p. 52
Slab „maigre“	79	Cf. ALRM I, 8; cf. ALR II, 65, MN, 57/4184, 58/4187; cf. ALRM II, 165, 166; cf. ALR II s.n., 1215; cf. ALRM II s.n., 1032; NALR—Olt., ps. 5/167; NALR—Mold. Bucov., ps. 20, 21/259, 260; ALF, 1187; AIS, 88; ALG, 865
Slab: (fără putere) „faible“	80	WLAD, 64; ALR I, 62; ALRM I, 96; ALR II, MN, 49/2267; ALRM II, 141; NALR—Olt., ps. 3/165; ALRR—Mar., 68; NALR—Mold. Bucov., 46; ALF, 793; AIS, 185; ALMC, 1541
Slabă „maigre“	3	ALR I, 63; ALR II, MN, 50/2272; ALRM II, 142; NALR—Olt., 62; ALRR—Mar., 69; NALR—Banat, 60; NALR—Mold. Bucov., 47; ALM, 759; AIS, 186; cf. ALMC, 1577; cf. ALA, 789
Spate „dos“	5,6	NALR—Olt., ps. 3/165; ALRR—Mar., 70; NALR—Mold. Bucov., ps. 12, 13/251, 252; AIS, 185
Spîn „imberbe“	107	Cf. ALRM I, 56; cf. ALR II, 95, MN, 34/2194; NALR—Olt., ps. 6/168; NALR—Banat, 104; NALR—Mold. Bucov., ps. 23/262; ALF, 419, 437; AIS, 131; ALMC, 1301; ALA, 708, cf. 723
		ALR II, MN, 19/6935; ALRM II, 81, cf. 82; NALR—Olt., ps. 4/166; ALRR—Mar., 89; NALR—Banat, 79; NALR—Mold. Bucov., ps. 18/257; ALM, 756

Titlul	Nr. hăr-/ plân- șei	Correspondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice	Titlul	Nr. hăr-/ plân- șei	Correspondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice
Sprinceană „sourcil“	58	WLAD, 6, 14, 22, 30, 38, 46; ALR I, 21; cf. ALRM I, 33, 34; NALR—Olt., 40; ALRR—Mar., 43; NALR—Banat, 39; NALR—Mold. Bucov., 29; ALM, 164; ALF, 1257; AIS, 102; ALL, 1057; ALMC, 1260; ALPI, 41; ALC, 456, ALA, 413	Tuberculos „tuberculeux“	132	NALR—Olt., 94; ALRR—Mar., 106; NALR—Banat, 98; NALR—Mold. Bucov., 69; ALMC, 1588
Stomac „estomac“	145	ALRM I, 67, cf. 66; ALR II, 64, cf. 116, cf. MN, 39/2212; NALR—Olt., 102; ALRR—Mar., 113; NALR—Banat, 112; NALR—Mold. Bucov., 74; ALM, 737; ALF, 486; cf. ALMC, 1307; ALA, 743	Tuberculoză „tuberculose“	131	ALR I, 122; ALRM I, 167, cf. 168; NALR—Olt., 93; ALRR—Mar., 105; NALR—Banat, 97; NALR—Mold. Bucov., 68; ALM 402
Strănut „j'éternue“	76	ALR I, 78; ALRM I, 117; ALR II, 21; NALR—Olt., 59, 869; ALRR—Mar., 67; NALR—Banat, 54; NALR—Mold. Bucov., 45; ALM, 422; ALF, 492; AIS, 176; ALG, 612; ALL, 1038; ALMC, 1582	Mă tund „je me fais couper les cheveux“	24	ALRM I, 133; NALR—Olt., 832, ALA, 1178
Strig „je crie“	84	ALR II, MN, 10/6878; ALRM II, 37; ALF, 355; ALL, 1075; cf. ALMC, 1282	Teastă „calotte du crâne“	8	ALR I, 7; NALR—Olt., 4; ALRR—Mar., 7; NALR—Banat, 6; NALR—Mold. Bucov., 5; ALM, 722; ALMC, 1255; cf. ALA, 355
Strungăreață (la dinți) „écartement entre les deux dents de devant“	96	ALR I, 31; ALRM I, 45; NALR—Olt., 71; ALRR—Mar., 80; NALR—Banat, 67; NALR—Mold. Bucov., 54	Țiță „sein“	140	ALRM I, 55; ALR II, 60; NALR—Olt., pș. 6/168; NALR—Mold. Bucov., pș. 23/262; AIS, 126; ALL, 383, 986; cf. ALMC, 419
Subțire „mince“	11	ALR II, MN, 50/2279; cf. ALRM II, 145, 146; NALR—Olt., pș. 1/163; NALR—Mold. Bucov., pș. 1/240; ALM, 254; ALMC, 1037	Umărul obrazului „pommette“	1,2	ALR I, 24; NALR—Olt., 47; ALRR—Mar., 53; NALR—Banat, 47; NALR—Mold. Bucov., 34; ALC, 975; ALA, 930
Sudoare „sueur“	6	ALR I, 4; ALRM I, 9; NALR—Olt., 99; ALRR—Mar., 121; NALR—Banat, 109; NALR—Mold. Bucov., pș. 24/263; ALF, 1263; AIS, 177; ALG, 884; cf. ALL, 823—825	Umflu „je souffle (un vessie)“	95	NALR—Olt., 877; NALR—Banat, 65; ALL, 367
Surd „sourd“	1	ALR II, MN, 8/6859; cf. ALRM II, 28; NALR—Olt., 44; ALRR—Mar., 48; NALR—Mold. Bucov., pș. 9/248; ALF, 1258; AIS, 190; ALL, 1076; ALMC, 1555; ALA, 1048	Se umflă (falca) „elle enfle, elle fait un abcès“	94	NALR—Olt., pș. 4/166; ALF, 462, cf. 654, 1380; AIS, 114; cf. ALL, 1058; cf. ALG, 589; ALMC, 1277
Surdă „sourde“	1	NALR—Olt., pș. 2/164; ALRR—Mar., 49; NALR—Mold. Bucov., pș. 9/248	Urcior (la ochi) „orgelet“	56	ALR I, 16; ALRM I, 25; NALR—Olt., 38; ALRR—Mar., 45; NALR—Banat, 40; NALR—Mold. Bucov., 27; ALM, 764; ALF, 1648; AIS, 195; ALG, 606; ALL, 1065; ALMC, 1564
Suspin „je soupire“	138	ALR I, 85; ALRM I, 130; NALR—Olt., pș. 6/168; ALMC, 1596	Urdori „chassies“	54	ALR I, 15; ALRM I, 24; NALR—Olt., 36; ALRR—Mar., 44; NALR—Mold. Bucov., 25; ALM, 765; ALF, 1783; cf. ALL, 1066; ALMC, 1258; ALA, 886, cf. 910
Șale „reins“	141	Cf. ALR II, MN, 37/2208; cf. ALRM II, 120; NALR—Olt., 98; ALRR—Mar., 115; NALR—Mold. Bucov., pș. 24/263; AIS, 134	Ureche „oreille“	60	ALR I, 53; cf. ALRM I, 82; cf. ALR II, 22; NALR—Olt., 42; NALR—Banat, 42; NALR—Mold. Bucov., pș. 8/247; ALM, 379; ALF, 946; AIS, 103; ALL, 1074; ALMC, 1256; ALPO, 394; ALC, 1036; ALA, 988
Șira spinării „l'épine dorsale“	142	ALR I, 40; ALRM I, 57; NALR—Olt., pș. 6, 7/168, 169; NALR—Banat, 105; NALR—Mold. Bucov., 73; ALM, 734; ALF, 437; AIS, 132; ALG, 602; ALMC, 1300; ALC, 763; ALA, 719	Văd „je vois“	39	ALRM I, 111; ALR II s.n., 1911; NALR—Olt., 834; AIS, 1250, 1693; cf. ALW ₁ , 100
Șoptesc „je chuchote“	85	ALR II, MN, 11/6880; ALRM II, 39; NALR—Olt., 66; NALR—Banat, 61; NALR—Mold. Bucov., 49	Am văzut „j'ai vu“	40	ALR II s.n., 2004; NALR—Olt., 837
Știrb „édenté (à qui il manque une ou plusieurs dents)“	99	ALR I, 69; cf. ALRM I, 101, 102; NALR—Olt., 73; ALRR—Mar., 81; NALR—Mold. Bucov., pș. 15/254; ALMC, 935	Vine „veines“	127	Cf. ALRM I, 6, 7; NALR—Olt., pș. 5/167; NALR—Mold. Bucov., pș. 21/260; ALM, 76; AIS, 89
Știrbă „édentée“	4	NALR—Olt., pș. 4/166; NALR—Mold. Bucov., pș. 15/254	Vintre „les sens du mot vintre“	6	ALR I, 43; ALRM I, 61; ALR II, 61; NALR—Olt., 105; ALRR—Mar., 114; NALR—Mold. Bucov., 76; ALF, 1912; AIS, 128, 677; ALMC, 1308
(Vorbesc) tare „(je parle) haut“	3	ALR II, 27; NALR—Olt., pș. 3/165; ALRR—Mar., 64; NALR—Mold. Bucov., pș. 11/250	Virful limbii „bout de la langue“	89	ALRM I, 47; NALR—Olt., pș. 4/166; NALR—Banat, 56; NALR—Mold. Bucov., 51; cf. ALM, 273
Timplă „tempe“	35	ALR I, 14; ALRM I, 20; NALR—Olt., pș. 2/164; ALRR—Mar., 46; NALR—Banat, 25; NALR—Mold. Bucov., pș. 6/245; ALM, 725; AIS, 100; ALG, 582; ALMC, 1254	Vomez „je vomis“	68	ALR I, 145; ALRM I, 204; ALR II, 38; NALR—Olt., 54, 852; NALR—Banat, 148; NALR—Mold. Bucov., 40; ALF, 1413; AIS, 174; ALG, 881; ALL, 976; ALMC, 1586, cf. 1357, 1358
Tuberculoasă „tuberculeuse“	133	NALR—Olt., 95; ALRR—Mar., 107; NALR—Banat, 99; NALR—Mold. Bucov., 70	Vorbesc „je parle“	71	ALR II, 24, 27, MN, 10/6875; ALR II s.n., 1477, 1965; ALRM II s.n., 1533; NALR—Olt., vol. V, p. 20
			Zăbale (la gură) „boutons à la commissure des lèvres“	101	ALR I, 27; NALR—Olt., 75; ALRR—Mar., 83; NALR—Banat, 74; NALR—Mold. Bucov., 56; ALC, 100; ALA, 951
			Zbircituri (pe obraz) „rides“	2	ALR II, MN, 20/6940; NALR—Olt., 51; ALRR—Mar., 57; NALR—Banat, 49; NALR—Mold. Bucov., 37; ALA, 140

TRANSCRIEREA FONETICĂ

Dăm tabloul semnelor fonetice întrebuințate în transcriere. Semnele le-am grupat în ordine alfabetică și le-am exemplificat cu cite un cuvânt. După semnul egalității arătăm corespondentul cel mai apropiat al semnelor noastre în sistemul de transcriere al Asociației fonetice internaționale (ASSOCIATION PHONÉTIQUE INTERNATIONALE), publicat de D. JONES în LAUTZEICHEN UND IHRE ANWENDUNG IN VERSCHIEDENEN SPRACHGEBIETEN (Berlin, 1928, p. 18—27).

a (a mijlociu) în munt. cap = între a și a.

ă (cea mai deschisă vocală din seria posterioară: u, o, ɔ, ɔ̃, ɔ̂) în istorom. căp = o.

â (a posterior) în băn. căp = a.

ã (cea mai deschisă vocală din seria anterioară: i, e, ɛ, ɛ̃, ɛ̂) în bucov. păle 'piele' = æ.

â (a anterior, între a și ä) în munt. stgă 'stea' = a.

ă (vocală cu deschizătură mijlocie din seria centrală: î, â, ă, ẵ, ă̂) în munt. păr = ə.

â (vocala cea mai deschisă din seria centrală: î, â, ă, ẵ, ă̂) în mold. bărbăt = e.

â (vocală cu deschizătură mai mică din seria centrală) în mold. căsă = între ə și i.

b (oclusivă bilabială sonoră) în munt. bun = b.

c (oclusivă velară surdă) în munt. corb, semn întrebuințat înaintea vocalelor a, ă, â, î, o, ɔ, u, ă, înaintea consoanelor sau la sfârșitul cuvintelor = k.

č (africată alveolo-palatală surdă, al cărei element fricativ este un ș) în munt. čără 'ceară' = între tʃ și tʃʃ.

č (africată alveolo-palatală surdă al cărei element fricativ este un ș) în băn. frăce 'frate' = tʃ.

d (oclusivă dentală sonoră) în munt. dar = d.

d' (oclusivă dentală sonoră puțin palatalizată) în mold. undē

'unde' = între d și d'.

d' (oclusivă palatală sonoră) în trans. d'in 'din' = ʃ.

d (africată dentală sonoră) în mold. d'ic 'zic' = dz.

d' (africată alveolo-palatală sonoră al cărei element fricativ este un z, corespunzând surdei č) în băn. des 'des' = dz.

e (vocală anterioară cu deschizătură mijlocie, de nuanță închisă) în munt. vezi = e.

ɛ (e semideschis, între e și ɛ = între e și ɛ).

ɛ̃ (e deschis) în trans. vede = ɛ.

ɛ̂ (e și mai deschis) în bucov. vede 'vede' = între ɛ și æ.

ɛ̃ (e mai închis) în mold. vede = e (mai închis).

ɛ̂ (e și mai închis) în mold. vede = între e și i.

ě (vocală centrală cu nuanță anterioară, între ä și e) în băn. fășe 'face' = între e și ə.

ě̃ (ě deschis, între ä și e) în trans. așe 'așa' = între ɛ și a.

f (fricativă labio-dentală surdă) în munt. fin = f.

g (oclusivă velară sonoră) în munt. gol = g.

g' (africată alveolo-palatală sonoră al cărei element fricativ este un z) în munt. ger 'ger' = între dz și dz.

g' (oclusivă velară sonoră puțin palatalizată) în munt. ghemuit 'ghemuit' = între g și g'.

g (oclusivă velară sonoră palatalizată) în munt. ghem 'ghem' = g.

h (fricativă laringală surdă) în trans. haină 'haină' = h.

h (fricativă laringală sonoră) în trans. hohot 'hohot' = h.

i (vocală cu deschizătură minimă din seria anterioară) în munt. fir = i.

i (i deschis) în mold. mări 'mare' = i.

î (vocala cea mai închisă din seria centrală: î, â, ă, ẵ, ă̂) în munt. cînd = i.

î (vocală centrală închisă cu nu-

anță anterioară între i și î) în trans. riu 'riu' = între i și ĩ.

j (fricativă palato-alveolară) în trans. jar 'jar' = ʒ.

j' (j muiat) în munt. jug 'jug' = între ʒ și ʒ̃.

k (oclusivă velară surdă, identică cu c. Semnul se întrebuințează numai înaintea lui e și i) în băn. kip 'chip' = k.

k (oclusivă velară surdă puțin palatalizată) în munt. kip 'chip' = între k și k̃.

k (oclusivă velară surdă palatalizată, corespunzând sonorei g) în mold. kișor 'picior' = k̃.

l (laterală alveolară) în munt. pălărie = l.

l' (l puțin palatalizat) în trans. iele 'ele' = l̃.

l' (laterală palatală) în arom. fiu 'fiu' = l̃.

l' (laterală velară) în maram. cal 'cal' = l̃.

m (nazală bilabială) în munt. măsă = m.

m (nazală labiodentală, urmată de f, v) în munt. invăț 'invăț' = m̃.

n (nazală dentală) în munt. mină = n.

n (nazală dentală puțin palatalizată) în mold. piņi 'piņe' = ñ.

n (nazală palatală) în mold. miel 'miel' = ñ.

n (nazală cu ocluziune incompletă, urmată de f, v).

n (nazală slăbită, urmată de consoană) în trans. munte 'munte'.

ŋ (nazală velară, urmată de c(k), g) în munt. ŋca = ŋ.

o (vocală posterioară cu deschizătură mijlocie și cu nuanță mai închisă) în munt. pot = o.

o (o semideschis, între o și ɔ) = între o și ɔ.

o (o deschis) în trans. poțe 'poțe' = ɔ.

ö (vocală anterioară labială, cu deschizătură mijlocie, cu nuanță închisă) în ung. cör 'cerc' = ø.

p (oclusivă bilabială surdă) în munt. par = p.

r (vibrantă apicală alveolară) în munt. rar = r.

r̃ (r cu mai multe și mai puternice vibrații) în trans. riu 'riu'.

r̃ (r puțin muiat) în băn. mîncăre 'mîncare' = între r și r̃.

r̃ (r muiat) în trans. invățător 'invățător' = r̃.

r̃ (r bilabial) în interjecția munt. t̃p cu care se opresc caii.

s (fricativă dentală surdă) în munt. sără = s.

š (fricativă alveolo-palatală surdă) în băn. fășe 'face' = ʃ.

š (fricativă alveolo-palatală surdă, aproape identică cu š, dar cu o articulație puțin posterioară) în mold. făși 'face' = ʃ.

š (fricativă palato-alveolară surdă, corespunzând sonorei j) în mold. și 'și' = ʃ.

š (ș cu nuanță palatală, muiată, corespunzând sonorei j) în munt. așă = între ʃ și ʃ̃.

t (oclusivă dentală surdă) în munt. tătă = t.

t' (oclusivă dentală surdă puțin palatalizată) în mold. munte = t̃.

t' (oclusivă palatală surdă) în trans. frățe = c.

t' (africată dentală surdă) în munt. t'in = ts.

u (vocala cea mai închisă din seria posterioară) în munt. bun = u.

ü (vocala cea mai închisă din seria anterioară, labială) în ung. fül 'ureche' = y.

v (fricativă labio-dentală sonoră) în munt. vără = v.

z (fricativă dentală sonoră) în munt. zac = z.

z (fricativă alveolo-palatală muiată, corespondenta sonoră a lui š) în băn. zănă 'geană' = ʒ.

ž (fricativă alveolo-palatală, co-

respondenta sonoră a lui ș) în mold. șână = z.

SEMNE DIACRITICE

- ~ (deasupra vocalelor) nazalitate: ș̃ = õ.
- ˘ (deasupra vocalelor) seminazalitate: õ̃.
- ˙ (sub vocale sau consoane sonore) asurzire: j̃, r̃ = j̃, r̃.
- ˚ (sub vocale sau consoane sonore) sonoritate redusă: ẵ.
- (sub vocale) închidere: ẹ = ẹ.
- ˆ (sub vocale) închidere mai mare: ê.
- ˆ (sub vocale) semideschidere: ê.
- ˆ (sub vocale) deschidere: ê = ê.
- ˆ (sub vocale) deschidere mai mare: ê = ê.
- ˆ (înaintea vocalelor) oclisivă glotală (coup de glotte): ẹ = ẹ.
- ˆ (sub consoane) consoană silabică: ŋ̣ = ŋ̣.
- ˆ (sub vocale) arată că vocala constituie elementul consonantic al unui diftong: ụ (în dau) = ụ.
- ˆ (deasupra vocalelor) arată că două vocale formează un diftong cu elemente egale, în trans. l^oate.
- ˆ (deasupra unei vocale sau a unui diftong) accent principal: v^ede, l^uate = 'vede, 'l^uate.
- ˆ (deasupra unei vocale) accent dinamic mai puternic, mai ales în fraze: n^u v^{re}au.
- ˆ (deasupra unei vocale) accent secundar: s^ănăl^ăte = ,s^ănăl^ăte.

- (deasupra unei vocale, lichide sau fricative) lungime: õ, r̃, s̃.
- < (deasupra unei vocale) scurtime: ụ.
- + (sub o nazală) arată că articulația nazalei nu e completă, ci analoagă constrictivei următoare: imv^ăt = imvats.
- ẹ, ặ, ặ etc. arată nuanțe vocalice intermediare.
- ș̣, ț̣, ẓ etc. arată nuanțe consonantice intermediare.
- ị, ụ, ặ, ḥ etc. (la umărul literei precedente) arată sunete slab perceptibile.
- ị, ụ, ặ etc. arată sunete și mai slab perceptibile.
- ị, ụ, ặ etc. arată sunete extrem de slab perceptibile.

ALTE SEMNE

- Se întrebuințează ca în ortografia oficială: dă-^ăle la drj^ăpla, n-a văz^ut.
- Înlocuiește silabele dinaintea accentului cuvintului, reproduse în forma anterioară: lirⁿăc^op; -c^oq^ăp^e.
- Sub litere sau sub cuvinte, arată că anchetatorul a auzit bine sunetele sau cuvintele subliniate, deși acestea par neobișnuite. Cuvintele subliniate în NOTE sînt reproduse în transcriere fonetică.
- Pusă în locul unui răspuns, arată că în punctul respectiv n-a fost pusă întrebarea.
- ˘ Leagă două sau mai multe cuvinte care formează un singur grup fonetic: saj[~]ș[~]sus.
- ˘ Arată că anchetatorul n-a auzit clar sunetele astfel subliniate.
- ˘ Înlocuiește forma precedentă.
- ˘ Pusă în urma sau înaintea unui răspuns, arată că el nu este complet. Completarea este dată în NOTE.
- + Pus după un răspuns trimite la NOTE sub II, III.
- ? Pus în locul unui răspuns, arată că informatorul n-a știut să răspundă; dacă urmează totuși un răspuns, acesta a fost dat după ezitare.
- # Pus în locul unui răspuns, arată că informatorul a declarat că nu există termenul întreb.
- ∞ Pus în locul sau înaintea unui răspuns, arată că obiectul sau obiceiul întrebărilor nu există în localitate.
- ˘ Separă, indiferent de forma gramaticală, răspunsuri diferite sau variante fonetice ale aceluiași cuvint. În hărțile mici, arată că, în punctul respectiv, pe lângă fenomenul indicat prin simbol, s-a înregistrat și fenomenul scris în aria în care este inclus punctul.
- ; Separă forme gramaticale diferite ale aceluiași cuvint: singularul de plural, forma articulată de cea nearticulată, persoana I de a II-a etc.
- ˘ „ Între aceste ghilimele sînt reproduse explicațiile sau completările date de informatori, de obicei netranscrise fonetic și literarizate.

- ˘ Între aceste ghilimele se dă traducerea literară a răspunsurilor.
- [] Între aceste paranteze se dau completările sau observațiile anchetatorilor sau ale redactorilor. Sub titlul hărții, cifrele puse între aceste paranteze reprezintă numărul întrebării din chestionar.
- [κ] Pus înaintea unui răspuns, arată că informatorul s-a corectat.
- [σ] Pus înaintea unui răspuns, arată că termenul a fost sugerat de anchetator.
- [ε] Arată că informatorul a ezitat înainte de a da răspunsul.
- [?] Pus după un răspuns, arată că anchetatorul se îndoiește de exactitatea răspunsului înregistrat.
- [!] Pus după răspuns, arată că întrebarea sau răspunsul l-a făcut pe informator sau pe cei de față să ridă.
- [*] Pus înaintea unui răspuns, arată că răspunsul a fost dat de un informator ocazional, căruia anchetatorul nu i-a notat numele.
- [**] Arată un al doilea informator ocazional.
- [I], [II] etc. Arată numărul informatorului din localitatea respectivă.

ÎN NOTE:

- Sub I este reprodusă întrebarea și se arată felul cum a fost pusă.
- Sub II sînt date explicațiile sau completările primite de la informatori în legătură cu răspunsurile de pe hartă.
- Sub III sînt date, de obicei, observațiile sau completările anchetatorilor sau ale redactorilor.

ABREVIERI

A. ABREVIERI UTILIZATE ÎN HARTI

[a.] formă articulată	MN material necartografiat
[acuz.] acuzativ	[n.] neutru
[adj.] adjectiv	[part.] participiu
[adv.] adverb	[perf. c.] perfect compus
[AL] formă rostită repede (allegro)	[perf. s.] perfect simplu
[B] așa zic bătrînii	[pl.] plural
[col.] colectiv	[pla.] plural articulat
[cond.] condițional	[plf.] plural feminin
[conj.] conjunctiv	[plm.] plural masculin
[D] întrebare directă	[plna.] plural nearticulat
[f.] feminin	[plt.] plurale tantum
[F] așa zic femeile	[pș.] planșa (cu MN)
[gen.] genitiv	[R] formă recentă
[ger.] gerunziu	[s.] substantiv
(GEST) întrebare însoțită de gest	[sg.] singular
[h.] harta	[sga.] singular articulat
(IMIT.) întrebare însoțită de imitarea acțiunii	[sgf.] singular feminin
[imper.] imperativ	[sgm.] singular masculin
[imperf.] imperfect	[sgna.] singular nearticulat
[imper. neg.] imperativ negativ	[sgt.] singulare tantum
(INDIC.) întrebarea completată prin indicarea obiectului	[T] așa zic tinerii
[ind. prez.] indicativ prezent	[V] formă veche
[inf.] infinitiv	[viit.] viitor
[L] formă rostită rar (lento)	[voc.] vocativ
[m.] masculin	[1], [2], [3] arată persoana I, a II-a, a III-a singular
[m.m. ca perf.] mai mult ca perfect	[4], [5], [6] arată persoana I, a II-a, a III-a plural

B. ATLASE LINGVISTICE ROMÂNEȘTI ȘI ROMANICE

- AIS = K Jaberg. und J. Jud, *Sprach- und Sachatlas Italiens und der Südschweiz*, vol. I—VIII, Zofingen, 1928—1940.
- ALA = A. Griera, *Atlas lingüistic d'Andorra*, Andorra, 1960.
- ALC = A. Griera, *Atlas lingüistic de Catalunya*, vol. I—V, Barcelona, 1923—1939; vol. VI—VIII, 1962—1964.
- ALF = J. Gillieron et E. Edmont, *Atlas linguistique de la France*, fasc. 1—35, Paris, 1902—1910.
- ALG = J. Séguy et collab., *Atlas linguistique et ethnographique de la Gascogne*, vol. I, Toulouse, 1954; vol. II—IV, Paris, 1956—1966.
- ALL = P. Gardette et collab., *Atlas linguistique et ethnographique du Lyonnais*, vol. I—III, Lyon, 1950—1956.
- ALM = *Atlasul lingvistic moldovenesc*, vol. I, partea I, *Fonetica*, de Rubin Ulder; partea II, *Fonetica*, de Rubin Ulder; *Morfologia*, de Vasile Melnic, Chișinău, 1968; vol. II partea I, *Lexicul*, de Victor Komarnițki, Chișinău, 1971; partea II, *Lexicul*, de Vasile Melnic și Vasile Pavel, Chișinău, 1973.
- ALMC = P. Nauton, *Atlas linguistique et ethnographique du Massif Central*, vol. I—III, Paris, 1957—1961.
- ALPI = *Atlas lingüístico de la Península Ibérica*, I, *Fonética*, I, Madrid, 1962.
- ALPO = Henri Guiter, *Atlas linguistique des Pyrénées Orientales*, Paris, 1966.
- ALR I = S. Pop, *Atlasul lingvistic român, partea I*, vol. I, Cluj, 1938; vol. II, Sibiu—Leipzig, 1940.
- ALR II = E. Petrovici, *Atlasul lingvistic român, partea a II-a*, vol. I, Sibiu—Leipzig, 1940.
- ALR II s.n. = E. Petrovici, *Atlasul lingvistic român, partea a II-a, serie nouă*, redactor principal: I. Pătruț, vol. I—VII, [București], 1956—1972.
- ALRM I = S. Pop, *Micul atlas lingvistic român, partea I*, vol. I, Cluj, 1938; vol. II, Sibiu—Leipzig, 1942.
- ALRM II = E. Petrovici, *Micul atlas lingvistic român, partea a II-a*, vol. I, Sibiu—Leipzig, 1940.
- ALRM II s.n. = E. Petrovici, *Micul atlas lingvistic român, partea a II-a, serie nouă*, redactor principal: I. Pătruț, vol. I—IV, [București], 1956—1981.
- ALRR—Mar. = *Atlasul lingvistic român pe regiuni — Maramureș*, vol. I—III, de Petru Neiescu, Grigore Rusu, Ionel Stan, [București], 1969—1973.
- ALW = J. Haust et collab., *Atlas linguistique de la Wallonie*, Liège, vol. I, 1953; vol. III, 1955.
- NALR—Banat = *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni — Banat*, vol. I, sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, [București], 1980.
- NALR—Mold. Bucov. = *Noul Atlas lingvistic al României — Moldova și Bucovina*, vol. I, de Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț, București, 1987.
- NALR—Olt. = *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni — Oltenia*, întocmit, sub conducerea lui Boris Cazacu, de Teofil Teaha, Ion Ionică și V. Rusu, vol. I—V, 1967—1984.
- WLAD = G. Weigand, *Linguistischer Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes*, Leipzig, 1909.

INDICELE TERMENILOR DIN HĂRȚI ȘI DIN MATERIALUL NECARTOGRAFIAT*

XIX

abatere: ~ de inimă/irmă 139
Adam v. ciot, cocean, măr, nod, os, ou, oușor, pară, poamă
adunat 144
aiazmă v. asmă
alb 16, 22, 37, MN 1/81, 2/149; ~ ca oaia 22; ~ la
obraz MN 2/149; ~ul de la ochi/din ochi/la ochi,
~ul ochiului 50; cu ~ul ochiului 53; a fi ~ părul
de tot 22; hăl ~ din ochi, ochi ~, ochiul ~50
albastră 37
albastru 37
albă 17, MN 1/79; v. față
albeață 50, 52; albeața ochiului 50
albeneață v. albineață
albeneț v. albineț
albi: a (se) ~ 23, MN 2/149
albineață, albeneață 17
albineț 16; a avea oamenii ~i 66; albeneț 16, 22
albinicios 16
albiuș v. albuș
albiu 22
albiu 17, MN 1/79
albiu 16
alboacă 17
alboacie 17
alboancă 17
alboi 16
albotin 22, 37
albotină MN 1/79
albunc 16
alburie MN 1/79
alburii 22, 37
albuș, ~ul de la ochi, ~ul ochiului 50; cu ~ul ochiu-
lui 53; albiușul (3 sil.) la ochi 50
alcer v. arcer
alună 66, 117
alunea 66; alunele (pl.) 117
alunel 66
alunele v. alunea
alunică 66, 117
aluniță 66, 117; alunița ochiului 51
alunos: om ~ 66
amărit 79, 80, MN 2/149
amegdaliță v. amigdalită
amesteca: a ~, a amesteca 74
amestica v. amesteca
amidală v. amigdală
amidaliță v. amigdalită
amigdală, amidală, midală, migdală, mindală 112
amigdalită, amegdalită, amidaliță, migdalidă, migdali-
tă 112
amnar 106
amorfi: a ~ 86
amorfiț 87
amurfi: a ~ 88
amuși: a ~ 88
anemic 80
apă MN 6/305
aprinde: ~ de inimă 139
arcel v. arcer
arcer, alcer, arcel, halcer, hălcer 106
arici 118
ascuți v. cute, piatră
ascuțitoare 106
asimfi v. simfi
asmă, aiazmă, azmă, hazmă 134
astupătură 134
asudătură MN 6/305
asudoare MN 6/305
asurzi: a ~, dau a ~, a începe a ~ 62
atacat, ~ la plămîni/plomîni/plumîni, atăcat la plomîni
132
atacată, ~ la plămîni/plomîni/plumîni, atăcată la plo-
mîni 133
atăcat v. atacat
atăcată v. atacată
azmă v. asmă

bai: ~ la plămîni, a avea ~ cu plămîni 131
baiera: baiera pieptului 129
balț 103
bandor 145
baptistă v. batistă
barbă 102, 103, MN 5/257; om fără ~ 107; v. chel,
cioc, frunte, grăsimi, os, virf.
barbel v. bărbier
barber v. bărbier
barberi v. bărbieri
barbier v. bărbier
barbil v. bărbier
barbili v. bărbieri
barbir v. bărbier
barbiri v. bărbieri

*Indicele cuprinde, literarizate, cuvintele (cu excepția pronume-
lor, a prepozițiilor, a conjuncțiilor și a verbelor a fi și a avea) din
hărți, din planșele cu material necartografiat și, selectiv, din notele
acestora.

In titlu, cuvintele flexionare au fost date la formele de bază
(substantivele la nominativ singular, adjectivele la masculin și separat
la feminin singular, verbele la infinitiv), indiferent de forma sub care
ele apar notate. Cînd n-au fost înregistrate sau nu au putut fi precizate
formele de bază, cuvintele au fost date în indice în forma notată, cu
indicațiile gramaticale necesare. Dacă, alături de formele literare,
s-au înregistrat și variante dialectale ale acestora, indicațiile referitoare
la numărul hărților sau al planșelor s-au dat, pentru toate forme-
le, la forma literară, variantele dialectale aparînd însă și la locul lor
alfabetic. Cînd au fost înregistrate numai cuvinte regionale cu mai
multe variante lexicale, acestea figurează printre cuvintele-titlu, cu tri-
mitere la prima dintre ele în ordine alfabetică, unde se indică hărțile
sau planșele în care se găsesc.

Cîra (cifrele) de după cuvîntul-titlu indică numărul hărții (hăr-
ților) în care poate fi găsit. În cazul materialului necartografiat, se
dă, după sigla MN, numărul planșei, iar după bară, numărul întrebării
din chestionar. Tilda înlocuiește forma cuvîntului-titlu.

Accentul a fost indicat numai cînd diferă de uzul obișnuit.
Bara oblică ce apare în sintagme ține locul conjuncției
„sau” („ori”).

barbiu v. bărbier
batere: ~ de inimă 139
batistă, baptistă 67
băl 16
bălai 16
bălaie 17
bălan 16
bălană 17
bălău 17
bălă 17
bălăloie 17
bălăioi 16
bălău 16
bărbat v. nod
bărbătesc v. nod
bărber v. bărbier
bărberi v. bărbieri
bărbic 103
bărbie 102, 103; berbie, birbie 103
bărbier, barbel, barber, barbie, barbil, barbir, barbiu,
bărber, bărbir, berber, borber, borbil, borbir 104
bărbieri: a se ~, a se bărberi MN 5/260, 261; a se barbili
MN 5/260; a se barbiri, a se bărberi, a se bār-
biri, a se berberi, a se borberi MN 5/260, 261
bărbil 103
bărbir v. bărbier
bărbire 103
bărbiri v. bărbieri
bărbiiță 102, 103
bărbii 103
bărnac v. bărnaci
bărnacă v. bărnace
bărnace, bărnacă, birnace 15
bărnaci, bărnac, birnaci 14
bărnăcuță 15
bășică 65
bătaie 118, ~ de inemă/inimă/irmă, ~ la inimă 139
bătătură 118
bătrînețe v. podoabă
beaucă, v. ~ de cap 8
beleu: ~ul de la ochi 50
beligată v. beregată
berber v. bărbier
berberi v. bărbieri
berbie v. bărbie
bercoloasă v. tuberculoasă
bercoloz v. tuberculos
bercoloză v. tuberculoză
berculoză v. tuberculoză
beregată 113, 114; beligată 114; bericată 113; berigată
113, 114; veregată 114; verigată 113, 114; virigată
114; v. nod
bereguș, 114; beriguș 113
bericată v. beregată
berigată v. beregată
beriguș v. bereguș
bertelie 103
betcă 8
beteag 80, 132; ~de boala ai seacă/de boală seacă/de boală
uscată/de plomine/de plumini/de tuberculoză 132
beteagă: ~de boala ai seacă/de boală seacă/de boală us-
cată/de plomine/plumini/de tuberculoză 133
beteșug: ~ uscat 131; a avea ~ uscat 132, 133; a fi în
~ uscat 132
bindeu 146
bilbăi: a ~ 73
bilbăit v. bilbuit
bilbuit, bilbăit 73
birbie v. bărbie
bircăi: a ~ 75
birnace v. bărnace
birnaci v. bărnaci
birzoiat 20
birzoiată 21
bloandă v. blondă
blond 16
blondă, bloandă 17
blondină 17
boacă: boaca capului 8
boajță v. bojță
boală: a avea ~ de plămîni, a avea ~ seacă/usca-
tă 132, 133; boala ai seacă/uscată 131; ~ cu
inimă/de inemă/inimă/inime/la inimă 139; ~ de plă-
mîni/plămîni/plomîni/plumîni/la plămîni 131;
~ moșie 139; ~ seacă/uscată 131; a fi de/in ~ uscată
132; a fi în ~ seacă 132, 133; v. beteag, beteagă
boaltă 9
boască v. boșcă
bobilcă 9, 143
bobilcău 144
bocăci: a ~ 73
boctă v. bojță
bojță, boajță, boctă, bujță în spate 143
bojog, borjog 130
boldiș 53; v. uita
bolfă 9, 143; ~ în spate 143
bolhan v. borhan
bolnav 80, 132
bolnăvi: a ~ 88
boloboi: a ~ 73
boloboi: a ~ 73
borber v. bărbier
borberi v. bărbieri
borbil v. bărbier
borbir v. bărbier
borhan, bolhan 145
bori: a ~ 68
borjog v. bojog
bornăi: a ~ 148
boșcă, boșca capului, boșca capului 8
bot, ~ de spate 144
bote (pl.) 111
botoasă MN 4/255

botos MN 4/254
boj 144
brazdă MN 2/152
bricer 104
brici 105; v. cute, piatră
brincă v. spată
bringă 111
broască 123
bronet v. brunet
bronetă v. brunetă
brun 14
bruneată v. brunetă
brunet, bronet 14
brunetă, bronetă, bruneată 15
brută 143
bubă 112; ~ în spate 143
buburează 66
buburuț 70
buburuță 143
bucă, ~ de obraz, buca la obraz/obrazului MN
1/147; buca mîinii 123
buftă v. bojță
buged 80
bugniță: are ~ MN 3/155
bulzîț, ~ de spate 144
bulzitură 143
bumb 61; ~ul ochiului 51
bumburează 66
bun v. cap
burcă: ~ în spate 143
burdihan 146
burete 66
burețat 66
burețos: a fi ~, om ~ 66
buric MN 6/315
burduu v. burduv
burduv, burduu 146
burtă 145, 146; v. strins
burtucan 145
burtuș 145
butuc 65
buzalău MN 4/254
buzarău MN 4/254
buzat MN 4/254
buzată MN 4/255
buză 100; cu ~ lată/mare MN 4/254, 255; v. groasă,
gros
buzărlan MN 4/254
buzăț MN 4/254
buzăță MN 4/255
buzoasă MN 4/255
buzos MN 4/254

cal v. moarte, ochi
calfăt MN 2/149
cap 5, 8; a avea ~ bun 32; ~ul pieptului 129; lătura
de ~, partea de-a dreapta ~ului, partea de-a stînga
~ului 35; v. beaucă, boacă, boșcă, căciulie, căpac,
căpăfină, cop, copoțuie, corn, creștet, curbă, curcubetă,
dos, fedeu, gămălie, ghioacă, glavă, gol, golaș,
hirb, lăut, lună, moale, molie, oală, os, păr, pod, scă-
fîrlie, schilet, țărițe, țigvă, țimplă, țeastă, văcălie, vea-
că, veșcă, virf, virtej
capăt: ~ul pieptului 129
carne 124, MN 5/286; ~a obrazului, ~a pe obraz MN
1/147
castaniu, căstăniu 38
căuț v. căuta
căuțe v. căuta
căciulie: căciulia capului 8
cădea: a-i ~ rău 68
căfălie v. scăfîrlie
căfîrlie v. scăfîrlie
căfioi 38
călcîie: ~le de la obraz MN 1/148
căota v. căuta
căpac: ~ul capului 8
căpăfină, ~ de cap, căpăfina capului 8
căprî v. căprui
căprîn v. căprui
căprî v. căprui
căprui 38; căprîi (pl.) 37, 38; căprîn 16, 38; căprîi
(pl.) 38
cărare 96
cărător: ~ul mămăligii 70
cărnoasă v. parte
cărunt MN 1/81; ~ la păr 23; complet ~ 22; a fi
~ 23
căruntă MN 1/79
cărunți: a (se) ~, a începe a ~, a prinde a ~ 23
căstăniu v. castaniu
a căta v. căuta
căfel, ~ul din gît, ~ul gurii 70
căfeluș, ~ul limbii 70
căuta (3, 2 sil.): a ~ 42, 43; căuț (ind. prez. 1)
42; să căuțe (conj. prez. 3), a căta, a căota, a cotă
42, 43; căuț (ind. prez. 1) 42; să căuțe (conj.
prez. 3) 43; coat (1 sil.) (ind. prez. 1) 42
căvălie v. scăfîrlie
căvirle v. scăfîrlie
ceacir 48
ceaciră 49
ceață 115
ceară 54; v. galben
ceață: ~ pe ochi 52
ceaur 48
ceaură 49
celfin 65
cepătos, șepelos 73
cepeleag, cipileag, pipileag 73
cepeli: a ~, a ceperlui, a cipili, a șepăli, a șepeli, a șepeli
vorba, a șepeli 73
cepelit, cipilit, șepelit 73

frizer v. frizer
frizer, frizer 104
frumoasă 17
frunte 33; ~a bărbii 102
fund: ~ de masea 93; v. limbă, fiolic
furcă: furca de la piept/pieptului 129
furculiță: furculița pieptului 129
furcuță: furcuța pieptului 129
furișor 56

galbăn v. galben
galbănă v. galbenă
galben 17, MN 2/149; ~ la față/obraz MN 2/149; galbăn 17, MN 2/149; galbăn la față MN 2/149; galbin 17, MN 2/149; galbin ca ceara, galbin la față/obraz MN 2/149; galbin 17, MN 2/149; galbin la față/obraz MN 2/149; v. față, păr
galbenă, galbănă, galbină, galbină 17
galbin v. galben
galbină v. galbenă
galbin v. galben
galbină v. galbenă
gaoră v. gaură
gaură, ~ la nas, gaura de la nas, gaura la nari, gaura nasului, gaura nasului, găurile nărilor, găurile nasului MN 2/154
gavernă: ~ la plumină 131
găinatic 46
găină v. ochi
gălăgie 83
gălbănoii 16; gălbinoii 16, MN 2/149
gălbejit MN 2/149
gălbejită 17
gălbejos, gălbijos MN 2/149
gălbeni: a se ~, a se gălbini MN 2/149
gălbenicios MN 2/149; gălbinicios 16, MN 2/149
gălbijos v. gălbejos
gălbineață 17
gălbineț 16
gălbini v. gălbini
gălbinoasă 17
gălbincios v. gălbenicios
gălbiniț MN 2/149
gălbii 16
gălbie 17
gălbinoae 17
gălbinoi v. gălbănoii
gălbui (pl.) 38
gămălie: gămălia capului, măgălia capului 8
găoace 8
gărigat 114
găvălie v. scăfirlie
găvelie v. scăfirlie
geană 55, 57, 58; cu geana ochiului 53; geana deasupra ochiului 58; geana din sus, geana ochiului 55; v. păr
gedet v. deget
geget v. deget
gegit v. deget
geit v. deget
geșt v. deget
gheabă v. gheb
gheb, gheabă, ghebă, ghibă, ghibă în spate 143
ghebă v. gheb
ghebos, gheboș, ghibos, ghiboș 144
gheboș v. ghebos
gheboșeală 143
ghenghe 80
ghenghelit 80
gheoagă 9
ghera: a se ~, a se gheora (2 sil.) 119
ghera v. ghera
ghibă v. gheb
ghibos v. ghebos
ghiboș v. ghebos
ghiboși: a se ~ 144
ghibozit 144
ghindură 112
ghioacă: ghioaca capului 8
ghioagă 9
ghioavă 8
ghiorăi v. chiorăi
ghiorlăi v. chiorăi
ghioroi v. chiorăi
ghionghi v. junghi
ghiurui v. chiorăi
gingaș 80
gingeie v. gingie
gingei v. gingie
gingeie v. gingie
gingel v. gingie
gingeu v. gingie
gingie, gingeie, gingei, gingeie, gingel, gingeu, ginge, gingină, gingere 98
gingie v. gingie
gingină v. gingie
gingine v. gingie
gib, ~ de circă 144
gibav 144
gibit: ~ de spinare 144
giclean v. girclean
gidlan v. gitlan
gidlej v. gitlej
giță 134
gițuț: ~ în spate 143
gigleanț v. gligan
gilcă 111, 112, 143; ~ în spate 143; gilce, gilci 112
gilce v. gilcă
gilceavă 83
gilcer 114
gilchei, gilgheci 114
gilci v. gilcă
gilclean v. girclean
gilgărez 70
gilgheci v. gilchei
gilian v. gitlan
giltean v. gitlan
gitlej v. gitlej
gingav, ~ de vorbă, gîngăv 73
gingăi v. gingăvi
gingăit 73
gingăli v. gîngăvi

gingăvi: a ~, a gîngăi, a gîngăli, a gîngăli vorba 73
girăi: a ~ 73, 75
gîrb 144
girboj v. girbov
girbov, ~ de spate, girboj, girgov, 144
girboveală 143
girbovit 144
girclean 114; giclean 113; gilclean 114
gircleci, gricleț 113
girgată 114
girgăiac, girgăiag 114; girgăiaț, girgăiaz 70
girgăiag v. girgăiac
girgăiaț v. girgăiac
girgăiaz v. girgăiac
girgăiță 113
girgăleț v. girgăloț
girgălonț v. girgăloț
girgăloț 113, 114; girgăleț, girgălonț 70, 114; girgăloz, girgăros, grigălonț 114
girgăloz v. girgăloț
girgăros v. girgăloț
girgov v. girbov
girjjob, cîrjob, girjov 144
girjobat 144
girjov v. girjjob
giran 70, 113, 114; girlean 114
girlean v. girlean
girlej 113, 114
girlican, v. girlican
girlici 70, 113, 114; girlij 114; v. nod
girlij v. girlici
girliagan 70, 113, 114; girlican, 113, girliagat 70
girliagat v. girliagan
girlișuț 114
girtean v. gitlan
girtej, v. gitlej
girtez, v. gitlej
gișter 113, 114
git 110, 114; v. cățel, cer, ciot, cucuruz, lindicus, nod, os, oușor, puță
gitiță 114
gitlan, gidlan, 113, 114; gitlan 70, 113, 114; gitlanul de mîncare 114; giltean 113, 114; girtean 70, 113, 114; v. ciot, poamă
gitlej, gidlej 113, 114; gitlej, girtej 70, 113, 114; girtez 114
glagore: a avea ~, gragole 32
glajă v. ochi
glândă 112
glândulă 112
glavă, glava capului, gleavă 8
glăvășină, zglăvășină 8
gleavă v. glavă
glican v. gligan
glicănuș 70, 114
glichez 114, glighej 70
gligan 70, 114; gîgleanț 114; glican, gliganț 70, 114; glitcan 70; griganț 113; griglanț 113, 114; v. nod
gliganț v. gligan
glighej v. glichez
glitcan v. gligan
glugă 103
gluță 112
goală v. piele
gogoasă 143
gogoșat 144
gol 96; ~ în cap 31; ~ul ochiului 35; v. loc
golaș, ~ pe cap 31
golgojină 143
golștină 96
gorăi v. corăi
govi: a ~ 68
gragole v. glagore
grai v. lega, sta
gras 77
grasă 78
grăi: a ~ 71; a ~ citinel/incet/in șoșote 85; a ~ în virful limbii 73; a ~ la ureche 85
grăsimă: ~ su barbă 103
grebin 142
greier v. creier
grese v. gresie
gresie, grese 106
greumint 134
greunătate: ~ în piept 134
greutate, ~ la piept 134
grier v. creier
griganț v. gligan
grigălonț v. girgăloț
griglanț v. gligan
gricleț v. gircleci
groapă: groapa de la inimă/piept 129; groapa la ureche 35; groapa pieptului 129
groasă: ~ la buze MN 4/255
gros: ~ la buză MN 4/254
grumaj v. grumaz
grumaz 110, 114, MN 5/269; grumaj 110, MN 5/269; v. ciom, ciot, cucuruz, dos, dudă, nod, poamă, puță
grumăjere 134
grumăzare 111
gujbit, ~ de spinare 144
guler 103
gură 83; MN 3/164; gura la stomac, gura pieptului/stomacului 129; v. cățel, cer, coadă, limbă, scaun, fiolic
gușat: a fi ~ 111
gușă 103, 111
gușălău 111
gută v. păli
guta: a ~ 88

haine v. la, lăut
halcer v. arcer
haptică v. heptică
hapticoasă v. hepticoasă
hapticos v. hepticos
harticaș 132
hartică v. heptică
hartoasă v. hepticoasă
hașcă 73

hatică v. heptică
haticoasă v. hepticoasă
haticos v. hepticos
hazmă v. asmă
hălcer v. arcer
hărmălaie 83
hecticoasă v. hepticoasă
hecticos v. hepticos
heftică v. heptică
hefticoasă v. hepticoasă
hefticos v. hepticos
heftică, haptică, hartică, hatică, heftică, heptică, herte-gă, hertică, hertică, hetecă 131; hetică 131, 134; a fi cu hetică 132; hetică 131
hepticoasă, hapticoasă, harticoasă, haticoasă, hecticoasă, hefticoasă, hertecoasă, herticoasă, hetecoasă, heticoa-să, 133
hepticos, hapticos, haticos, hecticos, hefticos, hertecos, herticos, hetecos, heticos 132
hertecoasă v. hepticoasă
hertecos v. hepticos
hertegă v. heptică
hertică v. heptică
herlică v. heptică
herticoasă v. hepticoasă
herticos v. hepticos
hetecă v. heptică
hetecoasă v. hepticoasă
hetecos v. hepticos
heticaș 132
heticașă 133
hetică v. heptică
hetică v. heptică
heticos v. hepticos
heticos v. hepticos
hitioan 79
hitioană MN 3/219
hîrb: ~ul capului 8
hoalăi (ind. prez. 1) 84
holăgeală 83
holăgi: a ~ 83
holcă, olcă, 83
hole 83
homita v. vomita
horcăi: a ~ 148
horșiv v. uita
hudă, ~ în /la nari, huda de la nas, huda narilor/nasului MN 2/154
hurăi: a ~ 148
hurduca: ~ 148

ijiță 10
imfla v. umfla
inelat 20
inimă, inemă, inmă, irmă 137; v. abatere, aprindere, ba-tere, bătaie, boală, durere, groapă, suspin, zbatere, zbototi
intestin MN 6/313
izmă 134

îmbătrini: a (se) ~, a începe a ~ 23
îmbirligat 20
îmbirligată 21
îmboșit 144
îmbulzit, ~ de spate 144
îmbulzitură 143
imfla v. umfla
imfoia: a ~ 95
împărătuș, împirituș, părătuș 70
împietri: a se ~ stomacul 147
împietrit, ~ la stomac 147
împirituș v. împărătuș
înadușeală v. innădușeală
înaduși v. innăduși
înadușit v. innădușit
înălbi: a ~ 23
încărcat 147
încărunți: a ~, a începe a ~ 23
încărunțit MN 1/81
începe v. asurzi, cărunți, îmbătrini, încărunți, însuri, suri
încet 72; v. grăi, spune, vorbi
încegat: ~ la foale 147
înceietură: înceietura timplei 35
închis 147
încîrceiat 20
încîrceiată 21
încîrligat 20, 144
încîrligată 21
încîrlionțat 20
încîrlionțată 21
încîrmit 144
încrățătură v. încrățitură
încrățea MN 2/152
încrăți: a ~ 34
încrățit 20
încrățită 21; a fi ~ MN 2/152
încrățitură, încrățitură, MN 2/152
încruceat 48; v. uita
încruceată 49
încruciat, încruciat 48; v. uita
încruciată, încruciată 49
încruciat v. încruciat
încruciată v. încruciată
încrunta: a ~ 34
încuia: a se ~ 147
încuiat, a fi ~ 147
înfundat 147
îngălbenit: ~ la față MN 2/149
înghițătoare v. înghițătoare
înghiți: a ~ 113
înghițit v. nod
înghițătoare 70, 113, 114; înghițătoare 70; v. nod, os
înghițitor 113
îngîrjjobi: a se ~ 144
îngîrjjobit 144
înemni: a ~ 88
înmesteca: a ~ 74
înuși: a ~ 88
innădușeală, înadușeală 134
innăduși: a se ~, a se înaduși 134
innădușit: a fi ~, a fi înadușit 134

insura v. insuri
 insuri: a (se) ~, a se începe a ~, a insura 23
 insurit MN 1/81
 insurită MN 1/79
 iniări: a se ~ la foale, a se ~ stomacul 147
 iniării, ~ la stomac 147
 inturna: a ~ 68

jăpușeală v. zăpușeală
 jibi (1 sil.) v. șipi
 jibat MN 4/254
 jibată MN 4/255
 jip v. șipi
 jică, șotcă 111
 jubră 65
 jumate v. jumătate
 jumătate: ~ față, ~a obrazului; jumate de obraz 64
 jung v. jungă
 jungă, ghiungă, jung, junj 136
 junj v. jungă

la: a (se) ~, a ~ hainele 13
 lacrăm v. lacrimă
 lacrămă v. lacrimă
 lacrăme v. lacrimă
 lacremă v. lacrimă
 lacrimă, lacrăm, lacrămă, lacrăme, lacremă, lacrămă 59
 larmă 83
 lată v. buză
 lacrămă v. lacrimă
 lăpăda: a ~ 68
 lărmi: a ~ 83
 lăture v. cap
 lăut: ~ de haine 13; de ~ pe cap 12
 lăutori 54
 lega: a se ~ graiul 88
 limbar 70
 limbă MN 3/236; limba ai mică, limba din fundul gurii, limba mică 70; v. căfeluș, grăi, limburuș, virf, vorbi
 limbos 73; a fi ~ 32
 limburuș, ~ul limbii 70
 limbuș 70
 limbușcă 70
 limbut 73
 limbuță, limbuța ha mică 70
 lindenă v. lădă
 lindic 70
 lindicuș: ~ul gîtului 70
 lădă, lădăni (pl.), lădăne, lădăniță 27
 lădăne v. lădăniță
 lingă: a ~ 90
 lingăniță v. lădăniță
 lingurică 70
 liniștit 72
 linsură 66
 lipă: a ~ 90
 loc: ~ gol/rar, ~ gol între dinți 96
 lojă MN 3/163
 lopătiță, lopătiță MN 6/303
 lopăteța MN 6/303
 lopătețică, lopătețică de la umăr, lopătețică MN 6/303
 lopătețică v. lopătețică
 lădăniță v. lădăniță
 lume: ~a ochiului 51
 lumină, lumina din/la ochi, lumina ochiului 51
 lumină 51
 luminuș: ~ul ochiului 51
 lună 51; a avea ~ în cap, cu ~ în cap, a fi cu ~ 31; luna ochiului 51

mai 150
 mamă v. semn
 mandulă, mândulă, mindulă, mondulă 112
 mare v. buză, creier
 maț 114, MN 6/313; v. umbla
 măcina: a ~ 74
 măduă v. măduvă
 mădufă v. măduvă
 mădugă v. măduvă
 măduhă v. măduvă
 măduhă v. măduvă
 măduie v. măduvă
 măduvă, măduvă, măduă, mădufă, mădugă, măduhă, măduhă, măduie 125
 măduvă v. măduvă
 măgălie v. gămălie
 mălai 143
 mălic 103
 mămăligă v. cărător
 mândulă v. mandulă
 mănuș 70
 măr, ~ul lui Adam 113
 mărămuță 67
 măruri: a ~ 88
 mărunt 81
 măruntă 82
 mărunțel 81
 mărunțele (pl.) 82
 mărunțică 82
 măsea 92; v. colț, fund, pod
 măteafă, măteafă, metteafă, motteafă 30
 măteafă v. măteafă
 memorie 32
 mere v. merge
 mereu 72; v. vorbi
 merge: a nu ~ coșul, a nu-i ~ foalele, a nu-i mere foalele 147
 mesteca: a ~, a mestica 74
 mestica v. mesteca
 metteafă v. măteafă
 mic 81; v. chischineu, creier
 mică 82; v. cîrpă, limbă, limbuță
 micuț 81
 micuță 82
 midală v. amigdală
 miegel v. negel
 mierii (pl.) 37
 mierii 37
 migdală v. amigdală
 migdalidă v. amigdalită
 migdalită v. amigdalită

migel v. negel
 mijloc, mijloc, mijoc, mijoc, mijloc 141; mijloc 141, 142
 mijloc v. mijloc
 mijoc v. mijloc
 mijoc v. mijloc
 mijloc v. mijloc
 mijloc v. mijloc
 minciună 56
 mindală v. amigdală
 mingel v. negel
 minte 7, 32
 mintos: a fi ~ 32
 mirii (pl.) 37
 mină v. bucă, chischineu, mușchi, pește, pulpă, șold
 mîncare v. gîtan, striga
 mindulă v. mandulă
 miță: ca la ~ 38
 mișăit 73
 moagă 145
 moale, a fi ~ 80; ~a capului 6; ~le capului 6, 35; la ~le capului 35; v. ochi, os
 moarte: ~a calului/cailor/țiganului 35
 mocăriță v. mucăriță
 modilcă 143
 mohorit 14
 mohorită 15
 molfă: a ~ 74
 molie (3 sil.): molia capului 6
 molingos 80
 molomică v. momilcă
 momilcă 9, 143; molomică 9
 mondulă v. mandulă
 mort v. ochi, os
 mosor 118
 moș: a fi ~ 22
 moșie v. boală
 motteafă v. măteafă
 moțoc 9
 mozoli: a ~ 74
 muc v. curge
 mucăriță, mocăriță 67
 muere 13
 murgace 15
 murgaci 14
 murguță 15
 mușchi v. mușchi
 mustață, mustațe, musteață, musteță 69
 mustațe v. mustață
 musteață v. mustață
 musteță v. mustață
 mușche v. mușchi
 mușchi, ~ul minții 123; ~ul obrazului MN 1/147; mușchi, mușche 123
 mut MN 1/142, 3/233; v. rămîne
 muță MN 1/143, 3/234
 muți: a (se) ~ 88

năr v. nară
 nară MN 2/154, nar MN 2/153; nare MN 2/153, 154; nari MN 2/153; v. curge, gaură, hudă
 nare v. nară
 nari v. nară
 nas MN 2/153; v. curge, gaură, hudă, năframă, ștergătoare
 naștere v. semn
 năbuseală 134
 năcăjit 80
 năduf, năduh 134
 năduh, v. năduf
 nădușeală 134, MN 6/305
 năframă, ~ de șters nasul 67
 năframă 67
 năframă 67
 năframă 67
 năgel v. negel
 năging 80
 neagră 15
 neg 117, 118
 negel 117, 118; miegel 118; migel 117, 118; mingel, 118; năgel, năgel, năgel 117, 118
 negreață: negreața ochiului 51
 negricioasă 15
 negricios 14, MN 1/98
 negru 14, MN 1/81, 98; ~ul ochiului 51
 negru-brunețic 14
 negru 14
 negruș 51
 negruță 15
 nemernic 80
 nenorocit 80
 neputincios 80
 nevoias 80
 nimă 56
 nigel v. negel
 nimurug 81
 ningel v. negel
 nod 9, 113; ~ bărbătesc/(de) la grumaz/in grumaz, ~ul Adamului/lui Adam/bărbatului/gîtului/gligăniului/grumazului/, ~ul de înghițit/de la gîlci/gîl/grumaz/înghițitoare, ~ul de pe gît/din gît/grumaz/la grumaz/veregată 113

oacheș 14, 48; oachiș 14
 oacheș 15, 49; oachișă 15
 oachiș v. oacheș
 oachișă v. oacheșă
 oaie v. alb
 oală: oala capului 8
 oarbă 45, 47; ~ de un ochi 47
 oarzan 14
 oarzană 15
 obraz 63, 64; parte de ~, partea dreaptă a ~ului 64; v. alb, bucă, carne, călcîi, chel, cîrpă, față, galben, jumătate, mușchi, os, pătat, pestriț, pierit, punte, sfirșit, slab, umăr, vesteț, zbircit
 ochelari, ochilari, ochiolari 41
 ocheri 41
 ochi 36, 41; ~ de găină 118; ~ de glajă/uiagă 41; ~ orb 35; ~ul calului 35; ~ul moale/mort/ăl (ăla) mort/orb/ăl (ăla, cel, hăl) orb 35; la ~ul ăl orb 35; numa cu un ~ vede 46; pe su ~, su ~ MN 1/148; v. alb, albeață, albuș, aluniță, beleu, bumb,

ceață, cer, chioară, chior, chioruș, chiorușă, ciont, clăpă, cleoapă, cloapă, coadă, colț, coperiș, corn, geană, gol, lume, lumină, luminuș, lună, negreață, negru, oarbă, orb, os, păr, pedeastră, pedestru, piele, pielică, pleapă, pleoapă, schimbosit, scindură, seus, sprinceană, stingher, stingheră, tăia, trage, umăr, urdă, vedere
 ochilari v. ochelari
 ochiolari v. ochelari
 ocior v. urcior
 oia: a (se) ~ 138
 oftica 132
 oftica 133
 oftică, oftică, oftigă, optică 131
 oftică v. oftică
 ofticoasă, oftigoasă, opticoasă 133
 ofticos, oftigos, opticos 132
 oftigă v. oftică
 oftigoasă v. ofticoasă
 oftigos v. ofticos
 olălu 83
 olăli: a ~ 83
 olcă v. holcă
 olcior v. urcior
 oldori v. urdori
 om v. albineț, alunos, barbă, bureșos, conștință, față, pestriț, suspinos
 omoplat MN 6/303
 omuneț 70
 omușor 70
 opri: a se ~ vorba 88
 oprit 147
 optică v. oftică
 opticoasă v. ofticoasă
 opticos v. ofticos
 orb 44, 46; ~ cu un ochi/de un ochi 46; v. ochi
 orcior v. urcior
 ordori v. urdori
 os 8, 102, 113, 124; ~ mort 35, 118, 143; ~ul ăl mort 35; ~ul barbii/bărbii 102; ~ul capului 8; ~ul de la/din barbă 102; ~ul de la capul pieptului 129; ~ul de la /din gît 113; ~ul de la piept 129; ~ul de lingă ochi; ~ul din/la obraz MN 1/148; ~ul înghițitorii 113; ~ul moale 35; ~ul mort 35; ~ul obrazului MN 1/148; ~ul pieptului 129; ~ul spinării 142
 ou 9, 70, 113; ~ de păduchi 27; ~l lui Adam 113
 oușor 70, 112, 113; ~ul lui Adam, ~ul gîtului 113

păsecuri (pl.) 65
 paled v. palid
 palid, ~ la față, palid, paled MN 2/149
 palid v. palid
 papă 54
 pară: para lui Adam 113
 parte: ~a cea cărnoasă MN 1/147; v. cap, obraz
 particular v. semn
 pată 66, 117; ~ pe față, a fi pătat cu pete 66
 păduche 26; v. ou, plin, plină
 păduchioasă 29
 păduchios 28
 păli: a ~ guta 88
 pălid v. pălit
 pălit, ~ la față, pălid MN 2/149
 păr 10, MN 1/63; ~ din geană 57; ~ul capului MN 1/63; ~ul de la geană/gene/geana ochiului, ~ul de pe geană/geana ochiului, ~ul din geană, ~ul genei/genelor, ~ul la pleoacă, ~ul ochiului, perii (pl.) de la geană 57; cu ~ galbin 16; cu ~ul galbin 17; fără ~ 31; fără ~ pe față 107; v. alb, cărunt, fir, galben, țărițe.
 părațuș, v. împărațuș
 părau MN 2/152
 păstoriță v. păsturiță
 păstrăv: ~ pe față 66
 păstrungă, postrungă 96
 păsturiță, păstoriță 67
 pătat: a fi ~, a fi ~ pe față/~pe obraz 66; v. pată
 pedeastră: ~ de un ochi 47
 pedestru: ~ de un ochi 46
 peleg 31, 107
 peltic, peltic, peltit, petic, piltic 73
 peltic v. peltic
 peltit v. peltic
 peria: a se ~, a se piria 13
 perină 143; cu ~ în spate 144
 pestriț: a fi ~, a fi ~ pe față, a fi pestriț, om pestriț, pestriț la obraz, pestriț la piele, pistrîț, a fi pistrîț, om pistrîț, a fi prestîț, a fi prestîț pe față, pistrîț, a fi pistrîț, pistrîț, a fi pistrîț 66
 pestriț v. pestriț
 pestriță, pistrîță, prestîță, pistrîță, pistrîță 66
 pestrițeală, pistrîțeală 66
 pestrițele (pl.) 66
 pestru v. pistrui
 pește, ~ la mină, ~le minii 123
 petic v. peltic
 piaptăn v. pieptene
 piaptin v. pieptene
 piaptine v. pieptene
 piatră, ~ de ascuțit, ~ de ascuțit brici/briciul, ~ de brici/de tras briciul, piatra hai de ras, ~ pentru brici 106
 pieftene v. pieptene
 pieltic 31
 piele 55, 116; ~a de pe ochi, ~a ochiului 55; a avea ~a goală 107; a fi cu ~a goală 31; v. goală, pestriț
 pielică, pielică de pe ochi, pielică ochiului 55
 piept 128; v. baieră, cap, capăt, coadă, corfă, coș, doagă, doscă, dric, furcă, furculiță, furculă, greunătate, greutate, groapă, gură, os
 pieptăn v. pieptene
 pieptăna: a se ~, a se pieptena, a se pieptina, a se pieptina 13
 pieptăne v. pieptene
 piepten v. pieptene
 pieptena, v. pieptăna
 pieptene, piaptăn, piaptin, piaptine, pieptene, pieptăn, pieptăne, piepten, pieptin, pieptine, pieptin, pieptine 12
 pieptin v. pieptene
 pieptina v. pieptăna
 pieptine v. pieptene
 pieptin v. pieptene

pieptina v. pieptăna
pieptine v. pieptene
pierit 79, 80; MN 2/149; ~ la față/obraz MN 2/149
pillic v. pellic
pipileag v. cepeleag
piria v. peria
pistrafi (pl.) 66
pistrici (pl.) 66
pistriț v. pestriț
pistriță v. pestriță
pistrițea v. pestrițea
pistriții, pristiții 66
pistru, pestru, pistrui 66
pistruia: a ~ 66
pistruie v. pistrui
pistruță 66
pișca: a ~ 120
piță, ~ in circă/spate/spinare 143; cu ~ in spate 144
pițit 144
pițos 144
pițoș 144
pițușcă: ~ in spinare 143
pițiga: a ~ 120
pince v. pintece
pincete v. pintece
pincite v. pintece
pintec v. pintece
pintece, pince, pincete, pincite, pintec, pintice 146
pintice v. pintece
pirlit MN 2/149
plantă 35
plapă v. pleoapă
plămii v. plămîn
plămîn, plămîi, plămînă, plomîn, plomînă, plomîne, plu-
mîn, plumină 130; v. atacat, atacată, bai, beteag,
beteagă, boală, gavernă
plămînă v. plămîn
plămînie 131
plăviș 22
plăvișă MN 1/79
pleapă: pleapăma ochiului 55
pleoapă v. pleoapă
pleoacă v. pleoapă
pleoapă (3, 2 sil.), plapă, pleoapă, pleoacă, pleoape, ple-
upă (3 sil.), ploapă, ploapa ochiului 55; v. fir,
ochi, păr
pleoape v. pleoapă
pleș 31
pleșc 31
pleșcă 31
pleșiu 31
pleșiv 31
pleșug v. pleșug
pleșug, pleșug 31
pleupă v. pleoapă
plezne (pl.): ~ roșii 66
plin: ~ de păduchi 28
plină: ~ de păduchi 29
pliurd MN 1/142
plurzi: a ~ 62
ploapă v. pleoapă
plomin v. plămîn
plomină v. plămîn
plomine v. plămîn
plumin v. plămîn
plumină v. plămîn
poamă, poama lui Adam/giltanului/grumazului 113
poancă, v. uita
ponc v. uita
ponciș v. uita
pod, ~ de măseauă 93; ~ul capului 6
podoabă: podoaba bătrînelor 22
pogan 77
pogană 78
ponihoasă v. ponivoasă
ponihos v. ponivos
ponivoasă, ponihoasă 49
ponivos 48; ponihos 46
popilă 51
postrungă v. păstrungă
povisti: a ~ 71
prăpădit 80
preștiț v. pestriț
preștiță v. pestriță
preștiț v. pestriț
pricăjit 79, 80
pricăjită MN 3/219
prinde v. cărunți
pristiț v. pestriț
pristiț v. pestriț
pristiță v. pestriță
pristiță v. pestriță
pristiții v. pistrui
prunc MN 5/302
puchi 54
puchini 54
puclis v. puclis
puclis, puclis 144
puhav 80
pui 66
pulpă, pulpa la mină, pulpa mîinii 123
punt 117
puntea obrazului MN 1/148
pup, ~ in spate 143
pupeș 144
pupit 144
pupoș 144
pupuiaș 143
purce v. purice
purcică 123
purd MN 1/142
purdă MN 1/143
purec v. purice
purece v. purice
puric v. purice
purice, purce, purec, purece, puric 25
pulea: a nu ~ vorovi 88
putere: fără ~, a nu avea ~ 80; v. slab, slăbit
puță: puța din grumaz, puța gitului 70
puțur 70

rade: a se ~ 104, MN 5/260, 261; v. piatră
ramatiz 149
rapure, răpure 65
rar v. dinte, loc
rariște, ~ între dinți, răriște, răriște 96
răceală v. curge
rădăcină 93
răgășit v. răgușit
răguci v. răguși
răgucit v. răgușit
răguși: a (se) ~, a răguci, a ringuși, a ruguși 86
răgușit 87; a fi ~ 86; răgășit, răgucit, rigușit, ringu-
șit, rugușit 87
rămîne: a ~ mut 88
răniče v. rinichi
răniči v. rinichi
răpure v. rapure
răraștină 96
răriște v. rariște
răriște v. rariște
răriștură 96
rărunc v. rărunchi
rărunchi v. rărunchi
rărunchi, rărunc, rărunchi, rărunchi 131
rărunchi v. rărunchi
răsucit 20
rătunzi: a ~ 24
rău v. cădea, slab, slăbit
reteza: a ~ 24
reumă 149
rid MN 2/152
rinic v. rinichi
riniche v. rinichi
rinichi, răniče, răniči, rinic, riniche, rinichi 151
rică: a se ~ 119
rigăi v. rigii
rigăia v. rigii
rigii: a ~, a rigăi, a rigăia 75
rigușit v. răgușit
riie MN 5/278
rine, rini (pl.) 141
ringuși v. răguși
ringușit v. răgușit
rini v. rine
rinichi v. rinichi
rinsă v. rinza
rinza, rinsă 145
roade: a ~ 74
roșcovan 16
roșii v. plezne
ruguși v. răguși
rugușit v. răgușit
rumega: a ~ 74
salbă 103
santinelă: un fel de ~ 70
sașie, sașie 49
sașiu 48
săgetat: a fi ~ 88
sărce v. cercel
scabie MN 5/278
scaon v. scaun
scaun: ~ul gurii MN 3/163; a nu avea scaon 147
scăfălie v. scăfirlie
scăfirlie 6, 8; scăfirlia capului, căfălie, căfălia capului
8; căfirlie 6; căvălia capului, căvirlie, cofirlie, cofirlia
capului, găvălie, găvălia capului, găvelia capului, scă-
fălie, scăfălia capului 8; scofirlie 6, 8; scofirlia capu-
lui, scovirlie, zghevelie 8
scăpina v. scărpina
scărpina v. scărpina
scărpina v. scărpina
scărpina: a se ~, a se scăpina, a se scărpina, a se scăr-
pena, a se scărpina 119
scărpina v. scărpina
schilălu 83
schilet, ~ul capului 8
schimbosit: ~ la ochi 48
schimbosită 49
schipa v. scuipa
schipi v. scuipa
schiuipi v. scuipa
scîndură: ~ cu ochi 79
scipi v. scuipa
scipia v. scuipa
scipti v. scuipa
scofirlie v. scăfirlie
scoică: ~ in spate 143
scopi v. scuipa
scopia v. scuipa
scovirlie v. scăfirlie
scriptic MN 5/278
scuiepa v. scuipa
scuipa: a ~ 97, MN 4/248, 249; a schipa MN 4/248; a
schipi 97, MN 4/248, 249; a schiuipi 97; a scipi
97, MN 4/248, 249; a scipia MN 4/249; a scipti
97, MN 4/248; a scopi 97, MN 4/248, 249; a scopia
MN 4/249; a scuiepa (3 sil.) 97, MN 4/248, 249;
a scupa MN 4/248; a scupi 97, MN 4/248, 249; a
scupia (3 sil.) 97, MN 4/248, 249; a scupti MN
4/248; a scuti MN 4/248; a schipa MN 4/248; a schipi
97, MN 4/248, 249; a schiupa MN 4/248; a schiuipi
97; a schiupia MN 4/249
scund 81
scundă 82
scupa v. scuipa
scupi v. scuipa
scupia v. scuipa
scupti v. scuipa
scurt 81
scurtă 82
scuti v. scuipa
seacă MN 3/219; v. beteag, beteagă, boală
searbăd 79, MN 2/149
searbădă MN 3/219
sec 79
secăcie MN 3/219
secăciu 79
sechi 16
semm 117, 118; ~ de mamă 118; ~ de naștere, ~ particular
117
senin 37
sepleu 66

seuș: ~ de un ochi 48
seușă 49
sfirșit 80, MN 2/149; ~ la obraz MN 2/149
sfrinceană v. sprinceană
simfi: a ~, a asimfi 121, 122
siret v. vorbi
singe 126; v. slab
sisăi v. sisii
sisăit v. sisii
sisii: a ~, a sisăi, a sisăi vorba 73
sisii v. vorovi; sisăit 73
slab 79, 80, MN 2/149; ~ de singe MN 2/149; ~
de/din putere, ~ rău 80; ~ la obraz MN 2/149
slabă MN 3/219
slăbănog 80, MN 2/149; slăbonog 80
slăbit 79, 80, MN 2/149; ~ de/din putere, ~ de tot
80; ~ rău MN 2/149
slăbonog v. slăbănog
slăbuț 79, 80
slăbuț MN 3/219
spată MN 6/303; ~ de brîncă, spata umărului MN
6/303
spate MN 5/302; v. bolfă, boftă, bot, bubă, bulzit, burcă,
coacă, coc, cocorat, cocos, gheb, gîfuț, gilcă, girbov, im-
bulzit, pernă, pită, pup, scoică, strîmb, umflătură
spălăcîț 16, 22
spălăcîță 17
spătie, spetie MN 6/303
spetie v. spătie
spinare 141, 142, MN 5/302; v. gibit, gujbit, os, pilă,
pițușcă, șira spinării
spiriduș 70
spin, sping, spins, spinz, spin 107
sping v. spin
spins v. spin
spinz v. spin
spinzatic 107
splină 150
spoielos MN 2/149
sprinceană v. sprinceană
sprinceană 55, 57, 58; sprinceana ochiului 57; sfrinceană
58; sprinceană 55, 57, 58; sprunceană 58
sprunceană v. sprinceană
spune: a ~ incet, a ~ în șoaptă, a ~ la ureche 85
sta: a ~ graiul 88
stănuta v. strănuta
stărnuta v. strănuta
stinger: ~ de un ochi 46
stingeră, ~ de un ochi, stingere de un ochi 47
stins MN 2/149
stirb v. stirb
stirbă v. stirbă
stomac, stomag, ștămac, știomac (2 sil.), șto-
mag 145; v. gură, impietri, impietrit, întări, întărit,
uscat
stomag v. stomac
stopi v. stupi
străfiga: a ~ 76
străhuna: a ~ 76
străluta v. strănuta
strămăta v. strănuta
strănuta: a ~, a stănuta, a stărnuta, a străluta, a stră-
măta 76
striga: a ~ 84; a ~ după mincare 148; a ~ pe el 84
strîmb, ~ de spate 144
strins: ~ la burtă 147
strinsoare: cu ~, a fi de ~ 147
stringe: a ~ 34
stropi: a ~ 97, MN 4/248, 249
strună v. strungă
strungariț 96
strungă, strună 96
strungăreață 96
stupi: a ~, a stopi 97, MN 4/248, 249; a stupia (3
sil.) 97, MN 4/249; a ștopi 97, MN 4/248, 249
stupia v. stupi
subfire, supfire 11
subfirel 11
sudoare 54, MN 6/305; v. curge
sufla: a ~ in dește 109
supfire v. subfire
sur 22, MN 1/81
sură MN 1/79
surd MN 1/142
surdă MN 1/143
surdesc v. surzi
suri: a (se) ~, a începe a ~ 23
surzi: a ~, surdesc (ind. prez. 1) 62
sus v. geană, ureche
suspin 134, 139; ~ la inimă 139; suspin 134
suspina: a ~, a suspina 134
suspinos: a fi ~, om ~ 134
suspin v. suspin
suspina v. suspina
șale 141; v. cruce
șanț MN 2/152
șargă 61
șășie v. sașie
șchipa v. scuipa
șchipi v. scuipa
șchiupa v. scuipa
șchiupi v. scuipa
șchiupia v. scuipa
șepăli v. cepeli
șepele 73
șepeli v. cepeli
șepelilă 73
șepeliț v. cepeliț
șepelițor v. cepelițor
șepelos v. cepălos
șerpeli v. cepeli
șicav v. șiscav
șipi (1 sil.), jibi (1 sil.), jip 93
șir: ~ul spinării 142
șiră: șira spinării, șira spinării, șirea spinării 142
șire v. șiră
șiscav, șiscăv, șicav, șiscăv 73
șiscăv v. șiscav
șiscăvi v. șiscăvi
șiscăv v. șiscav
șiscăvi: a ~, a ~ vorba, a cișcăvi, a șiscăi vorba, a șuscăvi
73

șișcăvilă 73
șișcăvit, șișcăvit 73
șișcăvit v. șișcăvit
șoaptă v. spune, vorbi; in șoptă 72
șoc 143
șoiera v. șuiera
șold: ~ul la mină MN 6/303
șopote v. vorbi
șopoti: a ~ 85
șoptă v. șoaptă
șopti: a ~ 85
șoptite v. vorbi
șoșăi: a ~ 85
șoșote v. grăi
șoșoti: a ~ 85
șotcă v. jolcă
șpin v. spin
ștămac v. stomac
ștergărel 67
ștergătoare: ~ la nas 67
șterge v. năframă
ștergură 67
știomac v. stomac
știrb, stirb 99
știrbă, stirbă MN 4/252
ștomag v. stomac
ștopi v. stupa
șuhărie MN 3/155
șuiera: a ~ 108, 109; a ~ in dește/gește/pe dește 109;
a șoiera 108, 109, a șoiera pe geite 109
șușca: a se ~ 138
șușcăvi v. șișcăvi
șușta: a se ~ 138
șușut: a ~ 85

tare MN 3/169
tăbăcist v. tebecist
tăia: a ~ cu ochiul 53
tărițe, ~ de cap/păr 30
tebece, tebeceie, tebecu, tebecie (4 sil.) 131
tebeceie v. tebece
tebecu v. tebece
tebecie v. tebece
tebecist, tăbăcist 132
tebecistă 133
teș 31
ticălos 80
tidvă v. tigvă
tigvă, digvă, tidvă, tidva capului 8
tiirez 70
timp v. timpă
timpă v. timpă
timplă, timpla capului, timp, timpă 35; v. incheietură
toacă 103
tocilă 106
toi 83
toi: a ~ 83
torna v. turna
tortorosi: a ~ 73
tot v. slăbit
totoroască 73
trage: a ~ cu ochiul 53; v. piatră
transpirație MN 6/305
tubeculos v. tuberculos
tubeculoză v. tuberculoză
tuberculoasă, berculoasă, tuberculoază, tuberculoasă
133
tuberculoază v. tuberculoasă, tuberculoză
tuberculos, berculoz, tubeculos, tuberculoz, tubeculos 132
tuberculoasă v. tuberculoză
tuberculoz v. tuberculos
tuberculoză 131, 133; berculoză, berculoză, tubeculoză,
tuberculoază, tuberculosă, tubeculoză, turpeculo-
ză 131; v. beteag, beteagă
tulbeculoasă v. tuberculoasă

tulbeculos v. tuberculos
tulbeculoză v. tuberculoză
tunde: a (se) ~ 24
turna: a ~, a torna 68
turpeculoză v. tuberculoză

feastă, feasta capului 8
fest 8
ficura: a ~ 120
figan v. moarte
țimbrilic 70
țimbuluș, țimbuluș 70
țimbuluș v. țimbuluș
țipa: a ~ 84
țiptiga: a ~ 120
țivlic: ~ul din fundul gurii 70
țifnă, țignă 70
țignă v. țifnă
țijă 140
țoacă MN 5/302

udori v. urdori
ui: a ~ 84
uiagă v. ochi
uila: a se ~ 39; a se ~ boldiș 48; a se ~ chiombiș/chiorcuș
53; a se ~ chioriș 48, 49, 53; a se ~
condoriș/cordiș/costiș 53; a se ~ in cruce/crucii 48,
49; a se ~ cruceat/cruceș/in cruceș/cruceșat 48, 49;
a se ~ horțiș 53; a se ~ incruceat/incruceșat 48,
49; a se ~ poancă 49; a se ~ ponc/ponciș 48

ulcior v. urcior
uldori v. urdori
umăr, ~ul obrazului/ochiului, ~ul de la obraz, umere,
umerele obrazului MN 1/148; v. lopățică, spată
umbra: a ~ mafele 148
umfla: a (se) ~ 94, 95; a se imfla 94; a (se) imfla 94, 95
umflătură, ~ in spate 143
urcior, ocior, olcior, orcior, ulcior, ulcior de ciine, ulciorul
cînelui, ușcôr, ușfôr 56
urdă: ~ la ochi 54
urdoare v. urdori
urdori, oldori, ordori, udori, uldori, urdoare 54
ureche 60; deasupra urechii, din sus de/la/lingă/spre
~ 35; v. grăi, groapă, spune
urla: a ~ 148
urzoaică 56
uscat 79; ~ la stomac 147; v. beteșug
uscată MN 3/219; v. beteag, beteagă, boală
ușcôr v. urcior
ușfôr v. urcior

var: cum e ~ul MN 2/149
văcălie: văcălia capului 8
vârșă: a ~ 68
veacă: veaca capului 8
vedea: a ~ 39, 40; a ~ cruceș/curmeziș 48; v. ochi
vedere, ~a ochiului, viderea ochiului 51
venă 127
verde 37
veregată v. beregată, nod
verigată v. beregată
verzui 37
veșcă, veșca capului 8
veșted, ~ la obraz MN 2/149
videre v. vedere
vină v. vină
vinefii (pl.) 37
vintre MN 6/316
vintrea MN 6/316
vintrici 70, MN 6/316
viorinți (pl.) 38
virigată v. beregată
viu v. foc
vină, vină 127
vinăt 37

vir v. virf
virf 6; ~ul barbei/bărbii 102; ~ul capului 6; ~ul la
limbă/limbii 89; vir bărbii 102; vir capului 6; vir lim-
bii 89; viroul barbii/bărbii 102; viroul capului 6; viroul
de la barbă 102; viroul de la limbă 89; viroul la barbă
102; viroul la limbă 88; viroul limbii 89; v. grăi,
vorbi
virstă MN 2/152
virtej: ~ul capului 6
viru v. virf
vlagă: fără ~, a nu avea ~ 80
voma: a ~, a vomă 68
vomi v. voma
vomita: a ~, a fometă, a homita 68
vorbă v. cepeli, cicei, cicăli, gingav, gîngăvi, opri, sisii,
șișcăvi
vorbi: a ~ 71; a ~ in șoaptă/șopote 85; a ~ in
virful/viroul limbii 73; a ~ mereu 85; a ~ pe limbă
73; a ~ pe șoptite 85; a vorovi 71; a vorovi ciupilit
73; a vorovi incet 85; a vorovi in limbă 73; a vorovi
in șoaptă 85; a vorovi in viroul limbii, a vorovi in
viroul la limbă 73; a vorovi pe limbă 73; a vorovi
secret 85; a voroi 71; a voroi pe limbă 73; v.
putea
vorovi v. vorbi
vorvi v. vorbi
vraniță 96

zară: de ~ 37
zarvă 83
zăbală, zăbea, zăbeală, zăbilă, zăbrea, zebea, zibea
101
zăbea v. zăbală
zăbeală v. zăbală
zăbilă v. zăbală
zăbrea v. zăbală
zălțui: a ~ MN 3/155
zăluzi: a ~ 62
zăpușeală, jăpușeală 134
zâros 37
zbalere: ~ de inimă 139
zbierea: a ~ 83, 84
zbircea MN 2/152
zbirceală MN 2/152
zbirdi (pl.) MN 2/152
zbirdi: a ~ 34
zbirdit: a fi ~ la față/obraz MN 2/152
zbirditură MN 2/152
zbirdiuri (pl.) MN 2/152
zbocoti: a ~ inima 139
zdrăvăna: a ~, a zdrăgni, a zdrăhuna, a zdrămi, a zdră-
via, a zdrăvni, a zdrăvui, a zdrăvuna 76
zdrăgni v. zdrăvăna
zdrăhuna v. zdrăvăna
zdrămi v. zdrăvăna
zdrăvia v. zdrăvăna
zdrăvni v. zdrăvăna
zdrăvui v. zdrăvăna
zdrăvuna v. zdrăvăna
zdreanță MN 2/152
zdrobi: a ~ 74
zdrumica: a ~ 74
zeamă v. curge
zebea v. zăbală
zgandal 83
zghevelie v. scăfirlie
zglăvăfină v. glăvăfină
zgoamot v. zgomot
zgomot, zgoamot 83
zgrăbunță 65
zibea v. zăbală
zmlit 14
zmlită 15
zobiță 101

TRANȘILANIA

HARTA FIZICĂ

1 : 1 000 000

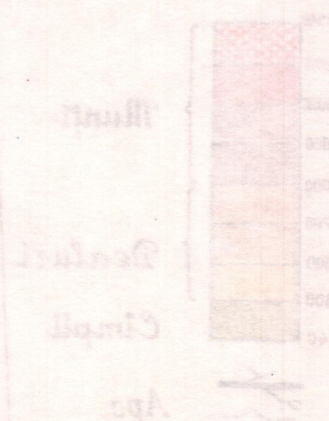
I.

HĂRȚI

INTRODUCTIVE

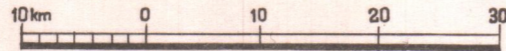
LEGENDA

- Municipii
- Orașe
- Numărul și denumirea populației
- Șosea națională
- Drumuri județene
- Căi ferate
- Limita de regiuni istorice



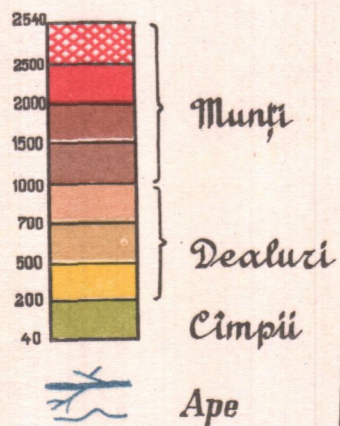
TRANSILVANIA

HARTA FIZICĂ



LEGENDA

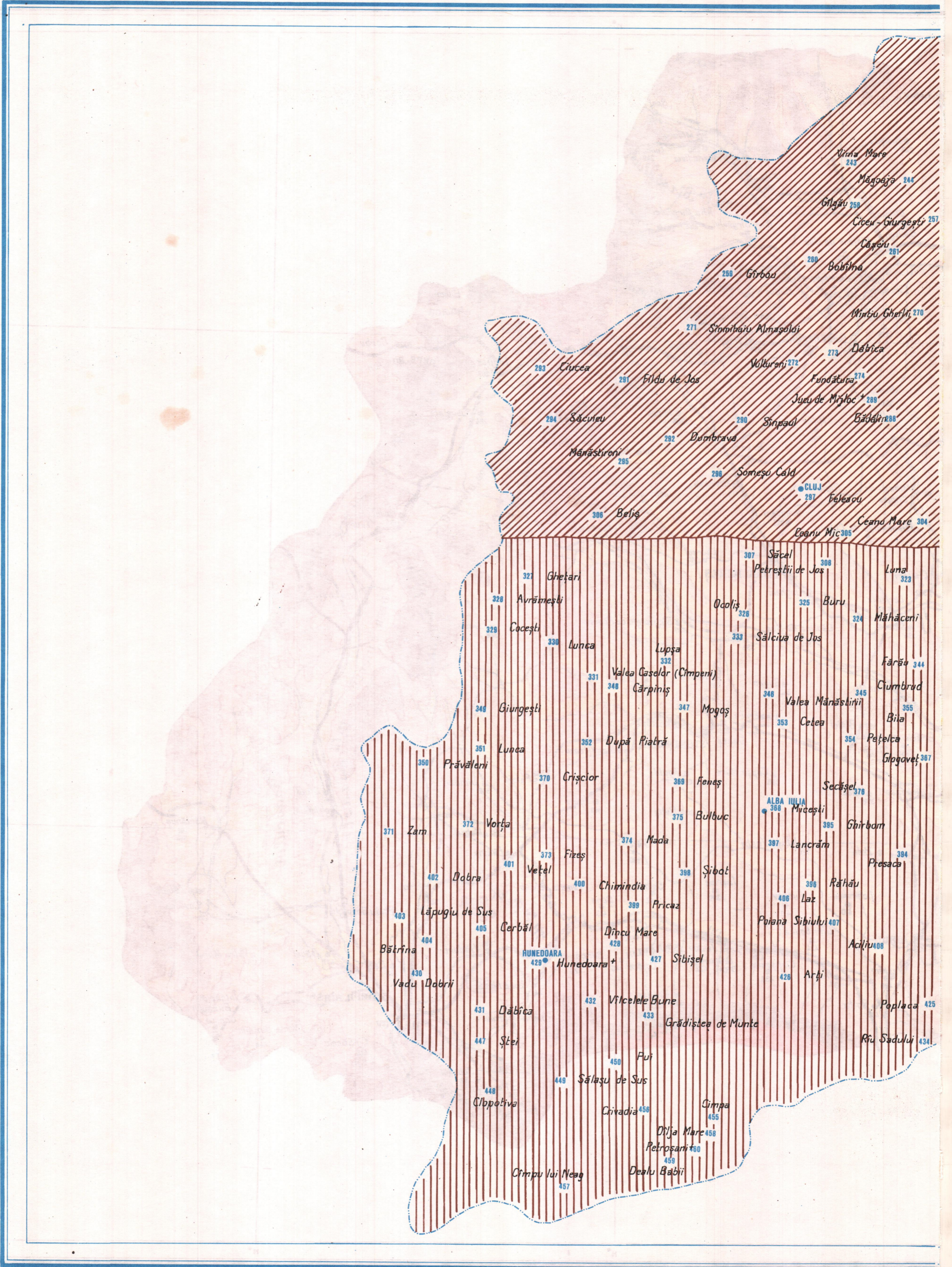
- Municipii
- Orașe
- Nr...
● Numărul și denumirea localității anchetate
- Șosele naționale
- Drumuri județene
- Căi ferate
- - - Limită de regiune istorică



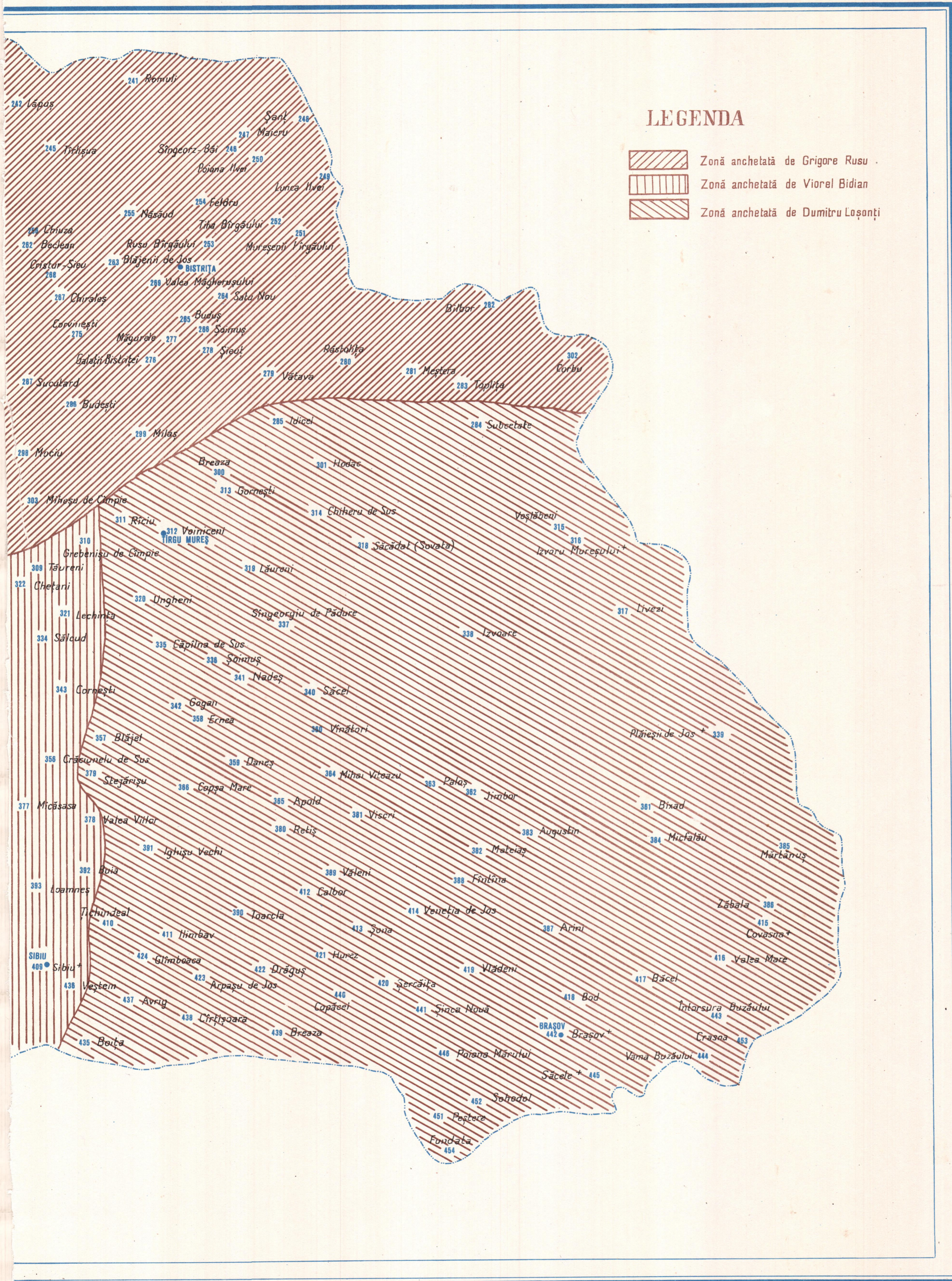


ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI




HARTA



T R A N S I L V A N I A



LEGENDA

-  Zonă anchetată de Grigore Rusu
-  Zonă anchetată de Viorel Bidan
-  Zonă anchetată de Dumitru Loșonți